

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljauhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő.

MAJTÉNYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, féltre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.

Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
díszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Az új vármegyeház.

— Ápr. 10.

Mintegy másfél év előtt hozta meg Zemplén vármegye törvényhatósága ama nevezetes határozatát, mely az idő vasfoga által erősen megtámadott mai ősi székház lebontását s ennek helyébe az államkincstártól és a szomszédos birtokosoktól megvett telken új székháznak felépítését mondta ki, több, ez építéssel kapcsolatosan keresztülviendő hasznos intézkedésekkel együtt.

A törvényhatóság eme határozata a belügyminiszterium elé kerülve, ott alapos és igen beható felülvizsgálatnak lett a legapróbb részletekben is kitéve. Mert nagy dolog az, egy félmillió építkezés maga a székház, azután a melléktelek megvétele, a terv szerinti bérházak építésével két új utca nyitása. Gondosan vizsgálják azt meg odafront. De nem csekélyebb, sőt mondhatni rendkívüli nagy munkát kívánt a kérdés kellő előkészítése idelent, hol a vármegye alispánjának minden körülménnyel számot vetve arra kellett törekednie, hogy a vármegye közönsége ne terheltsék újabb adókkal, de lehetőleg a mai költségvetés keretén belül

s az építendő bérházak jövedelméből fedeztessenek az építésre felveendő kölcsön annuitásai.

Miniszter és vármegye közt az egyetértés létrejött, a monumentális új székház felépítése közeledik a megvalósuláshoz. — Erre enged következtetnünk gr. Andrássy Gyula belügyminiszter amaz intézkedése, hogy *Jendrassék* Alfréd műszaki tanácsost kiküldötté városunkba adatgyűjtés és helyszíni tájékozódás végett. A miniszteri kiküldöttnek a vármegye vezetői adják meg a kívánt felvilágosításokat, aki különben bizonyára elodáztatlanul fogja saját tapasztalatai alapján is ez építkezés szükségességét a belügyminiszter előtt jelezni, mert csak szét kell tekintenie a félig földbesüllyedt öreg hajlékban s rögtön kialakul az új építkezésnek kedvező ítélete.

Mondhatjuk, hogy igen nagy érdeklődéssel kíséri s nehezen várja az új építkezés ügyének végleges megoldását, vagyis magát az építkezést vármegyénk egész közönsége. Mert közéletünkben igen nagy jelentőséggel bír ez az ügy s főleg három olyan szempont van, ahonnan tekintve feltétlenül állást kell mellette foglalnunk.

Első és legfőbb az, hogy egy

monumentális, kellően tágas és egészséges helyiségekkel felépítendő székházban a vármegye központi hivatalai reputációjuknak megfelelő s a tisztviselők egészségét nem veszélyeztető kényelmes és impozáns elhelyezést nyernek. A közigazgatási hivatalokon kívül befogadja az új székház a ma bérházakban s a városban szerte szórva elég rosszul elhelyezett állami hivatalokat is, mint pl. a kir. tanfelügyelőség, mérnöki stb. hivatalokat.

Ami pedig a modern beosztást és a hivataloknál feltétlenül megkívántató területi tágasságot illeti, figyelmébe ajánljuk mindenkinek aki egy, — a mostani vármegyeház hivatalszobájában s a kir. törvényszéki palota valamelyik hivatalszobájában megfordult, hogy tegyen összehasonlítást a kettő között.

Itt egy sirbolt-féle dohos helyiség, melyben 3-4 ember is szorong, — amott egy világos, egészséges, tágas szép szoba, melyben egy ember dolgozik; mert van ám elegendő hely, ott gondoskodott már a modern építkezés arról, hogy minden embernek meglegyen annyi levegője amennyire szüksége van s hogy a zsufolásig ne terhelje a nehéz

szellemi munkában fáradó tisztviselőt.

Másodsorban nagyjelentőségű ez az építkezés szépművészeti szempontból. Sátoraljauhely városát, mely elismerjük, hogy az utóbbi időkben igen dicséretesen haladt az esztétika terén, ez az építkezés a vidéki városok egyik legcsinosabbjává fogja tenni. — A hatalmas arányú vármegyei székház, előtte parkkal, Rákóczy lovasszobrával, szökőkúttal, közvetlen közelében a Kossuthszoborral s a most ujjáépülő nagy templommal; a székház északi és déli oldalán nyitandó s modern szép bérházakból felépülő két új utcával: mindez olyan perspektiva, hogy még a legöregebb ujhelyi civis is felsőhájt husvét szent ünnepén, engedő Uram még nekem is megérni ezt az átváltozást!

Harmadik s igen fontos szempont az építkezés ügyénél a székház épülettömbét határoló két új utcának nyitása, mely utcákban tisztviselői lakásoknak alkalmas, egészséges, szép helyiségeket tartalmazó bérházak épülnek majd fel. A kérdésnek ilyen megoldása — bárki eszméje volt is, — a lehető legszerencsésebb, mert a városunkban nagy számmal lakó tisztviselői

A ZEMPLÉN TARCAJA.

Tudunk-e magyarul?

A „Zemplén” számára írta: Spectator.

Szász Károly írta valahol, hogy a mi nyelvünk annyira ki van forgatva eredeti mivoltából, hogy ő már a maga nyelvérzékében sem igen bíz. Ma is vannak ilyenek köztünk tengersokan s mégis ezek minden érvel szemben a maguk nyelvérzékét mondják helyesnek, esalhatatlannak — mások előtt.

Még jó, hogy azután beismerik tudatlanságukat s mikor senki sem látja őket, betérnek a könyves boltba s könyvet vesznek, melyből jó magyarságot lehet tanulni. Sajnos azonban, hogy a műveltebb magyar társadalomnak csak elenyészően kis része érzi át, hogy kötelessége megszerezni nyelvünk teljes ismeretét. Hála Istennek, hogy ezt átérzi, de mit ér, ha a nagyobbik rész vakmerően hivatkozik nyelvérzéké esalhatlanságával s leszél, ir előfizetett vagy olvasott újsága nyelvén, tehát — kivételeknek tisztelet — jó magyarság nélkül.

A magyarosság dolgában sokat haladtunk volna, ha az újságitadalmunk — számtalan előnyéről nem beszélve — nem lenne azon baja, hogy irástermékei gyorsan, a munka lázában születnek s így hétköznapi

írasmóddal vannak írva. Újságot ma már mindenki olvas s ez okból megy át az újság nyelve a közhasználatba úgy, amilyen.

Nagy átalakító hatással van a magyar közönség nyelvérzékére az u. n. hivatalos nyelvi is, melynél még az újság nyelve is zamatossabb magyarságu. A hivatalos irások, határozatok fogalmazásukban valósággal elferdítései a tiszta magyar nyelvnek. Ott a „kihuzattatnék”, „kihallgattnak”, „alulírott”, „jegyzőkönyv betekintése”, „annak dacára”, „eltekintve attól”, „ilyetén való” s ki tudná felsorolni hány ilyen magyartalanság minden napos. De hát van-e olyan hivatal (majd azt irtam: „létezik-e”), ahol a tisztviselő ráér magyarul írni?

Ujabb az irás módja is elfajult. Minduntalan látjuk, hogy az igekötőt a hozzá nem tartozó igével egy szóba írják. „Elfogom mondani”, „elfogom olvasni” írják általánosan s így nem lehet csodálni, ha ezt: „A tolvajt elfogták” így írják majd: „A tolvajt el fogták.” Így lesz megengethetlenül írva például „ellehet” ilyen mondatban: „Ellehet tenni”, pedig az *el* igekötő a tenni igéhez tartozik, nem a lehet szóhoz.

A mai, modern magyar nyelvben a fokozásnak szintén egy új, megengedhetlen fajtája általános. A mai magyar nyelvben *ékesszóló* közepokon *ékesszólóbb*, felső fokon *legékesszólóbb*, pedig helyesen a mel-

léknév fokozandó. (Ékesszóló, ékebben szóló, legékesebben szóló.) Így lesz azután legtisztéletreméltóbb a „tisztletre legméltóbb”-ból. Ez a divatos az összetett szók ragozásánál is. Kinek jutna eszébe ma magyarul „nevemnapj”-t mondani s írni „névnapom” helyett? Névnapom, névnapod, névnapja járja a nevenapom, nevednapja, nevenapja helyett. „Magaviseletem jó” mondják és írják, pedig „magadviseletem” a helyes.

Az *Ujság* hasábjain a multban igen ügyes panaszok jelentek meg, melyek felhívták a közönség figyelmét a folyton folyvást szaporodó magyartalanságokra. Hát a panaszoknál vágyók között a *lenne* és *volna* igék séreleme a legkiáltóbb. Ezt a két igét majd mindenki felcseréli, rosszul használja. Pedig könnyű lenne megjegyezni, hogy *volna* a *jelen*, *lenne* a *jövő* időre vonatkozik. „Ha elég utcaseprő lenne, hó sem volna” írja egy újság, holott így a helyes: „Ha elég utcaseprő volna, hó sem lenne.” Az *i* ragoeska is méltán élhet panaszszal. Odaragasztják ma már mindenhova. „Alsóbereckii közut”, „szinészi körök” járják a helyes alsóberecki közut s színészkörök helyett. A magyaros való szót is helyettesítik az *i*-vel. „Kicsibeni kimérés”, „nagybani eladás”, a divatosak a „nagyban való eladás” stb. helyett.

Hát bizony van hiba ezernyi. A századrésznének felsorolására is szük

a tér. Csak a nagyképűsködők egy rossz szokását említjük még, kik előszeretettel igazítják helyre a beszélőt, ha az *ikes* igét elvétí az *iktel* lennel. Pedig az *ikes* igék külön ragozása legübböször mellőzhető. Ha van baj az igével, ez a baj legübböször az, hogy az ige-állítmányt a mondat legvégére sorolják, pedig az nagyon szeret a mondat első helyén, vagy legalább is első részében állani. És inkább tessék az ilyen kifejezéseket kerülni: „bebeszéli magának”; „sokat vesztettem benne” (vele), „hatást gyakorol”, „kora reggel” (korán), „A pénzt küldöm szolgálom által” (szolgámtól, szolgálommal), „mosolyog fölötte” (rajta), „nézvest” (nézve), „sokallotta” (sokalta), „kéretik” (kérjük, tessék) stb.

Kereskedő cégek hirdetései, az u. n. reklám-körlevelek stylusa, fogalmazása mind visszaesését mutatja a helyes nyelvérzéknek. De így vagyunk országsszerre középületeink felírásaival is.

Sátoraljauhelyben például négy felirásos középület van s mind a négynek ormáról magyartalanság kiabál le. A „M. kir. Dohánygyár” magyarul azt jelenti, hogy abban az épületben a dohányt gyártják, nem a szivart. (Ez az elnevezés már ki sem írható az általános használatból.) A „Törvényház” nak az a baja, hogy az idegen nem tudja meg a felírásból az épület rendeltetését. Hogy a

NAGYMIHÁLYI SÖR- ÉS MALÁTAGYÁR RESZVÉNYTÁRSASÁG.

Első rangu modernül berendezett hazai ipartelep. Évi gyártás 30.000 hektoliter. Gyárt Márciusi, Korona és Casinó sört.

Sátoraljauhelyi főraktár: Egyesült Szikvizgyár és Sörnagyraktár, Justus utca.

Zemplénavarmegyei képviselőink: Mezölaboroz, Sztropkó, Homonna, Varannó, Gálszecs, Királyhelmeoz, Perbenyik és Szerenosen állandóan friss és zamatos sört szállítanak.

családoknak az itteni silány építkezési viszonyok s már-már tűrhetetlenné csigázott lakbér mellett igazi mentő telepei lesznek ezek a kényelmes, egészséges és tiszta helyiségek, amelyeknek bizonyára lakásbére sem fog az uzsora körül járni, minthogy azokat a törvényhatóság állapítja majd meg.

Örömmel látjuk tehát egyik legfőbb óhajunknak a megvalósulásához való közeledését. Ez alkalommal azonban már is kifejezést kell adnunk ama kívánságunknak, hogy az emelendő hatalmas épület igazán modern s évszázadokra szóló alkotás legyen. Nehogy úgy járjunk vele, mint a pénzügyi palotának, vagy postapalotának elnevezett épületekkel, melyekről egy évi használat után kitűnt, hogy a célra egyáltalán nem alkalmasak, helyiségeik sem a közforgalomnak sem a tisztviselők létszámának meg nem felelnek. Egy-egy szűk szobában 3-4 tisztviselő rontja egészségét és sem irattár, sem napi kezelés alatt álló irományok kellően el nem helyezhetők. — Bizunk azonban Zemplén vármegye vezető férfaiiban, akik majd az építkezés felügyeletére illetékesek, hogy ilyen képtelen állapot, mint aminőben a pénzügyi és postahivatalok szenvednek a silány elhelyezés miatt, a vármegyei építkezésnél kizártnak tekintendő, sőt arról szó sem eshetik.

Végül még egy óhajunknak adunk kifejezést. Annak ugyanis, hogy mivel az építkezés realizálása tekintetében szükséges előmunkálatok tudomásunk szerint csaknem teljesen bevannak fejezve, nem kell az építkezés megkezdését halogatni. Figyelmeinket ajánljuk az illetékes intézőköröknek, hogy ma gr. Andrassy Gyula a belügyminiszter, aki vér a mi vérünkéből, aki vármegyeje

törvényt szerzik-e, ülik-e, végrehajtják-e abban a házban, az titok maradjon, melyet a felirás nem magyaráz. A „Városház” szóképzés helytelenségén is lehetne vitatkozni s vitatni azt, hogy a „Városháza” helyesebb. A pénzügyi elvontságok legnagyobb része a címében elforduló szavak egy részét nagy, más részét kis kezdőbetűvel írja. Így lesz azután általános használatúvá pl.: „Mezőgazdák szövetezete, mint Részvénytársaság”. Hogy mi alapon van épen a Részvénytársaság szó nagy kezdőbetűvel írva s mért nem érdemli meg ezt a figyelmet a szövetezet vagy a mint szó: érthetetlen.

A kérdő e szócska is hazátlanul vándorol hol ide, hol oda. „Nem-e szép, nem-e jó?” halljuk szélteben-hosszában, pedig a kérdő az állítmányt követi mindenütt, a hol van nyelvérték. Nem jól csináltam-e? kellene mondani „Nem-e jól csináltam?” helyett. De ki venne fontolóra ilyen csekélysegeket? Pedig ezek a kicsiségek okozzák, hogy a magyar nyelv elvesztette régi tisztaságát, ércét, zománcát, mely zengzetessé s díszessé tette.

Tagadhatatlan, hogy a művelt magyar közönség nagyobb részét a szakadatlanul folyó rekonstrukció munkájában nagy kötelességmulasztás terheli. Mit használ a nyelvtudósok munkája, fáradozása, ha a magyar társadalom legnagyobb része nem mutat érdeklődést e munka iránt s a

iránti jóindulatának többszörösen s kimagaslóan jelét adta minisztersége idején. Ő ma is melegen érdeklődik ügyeink s kivált ez építkezés iránt, meg kell tehát ragadni az alkalmat, hogy a segítő kéznek vármegyénk hasznát láthassa. Egy kis jóakarattal s mielőbb főnixként támad fel, még pedig dicsőségesen a mai öreg hajlék romjából a biztató jövő fényes hajléka.

— ápr. 10.

A politikai husvét. A több heti vakációra szétosztott ház szünetjét a kormány arra használja föl, hogy a bankügy kérdését a legkomolyabb tárgyalások alapján befejezze az illetékes osztrák körökkel. Általános a meggyőződés, hogy mire az országgyűlés husvétii vakációja lejár, döntő fordulatok küszöbére érünk. — A nagyobb hangok a koalíció bomlását kárörömmel kárognák, különösen azok, akiket a koalíció hasznatható reményeikben kegyetlenül tönkretett. A higgadt elemek azonban türelemmel és bizalommal várják a kormánykörök döntését, melybe előreláthatólag a tulzók is bele fognak nyugodni. A koalíció felbomlása esetén egységes pártalakulásra van kilátás, s így sem kormányválságra, sem új választások kiírására szükség nem lesz. Bizunk vezető politikusainkban, kik sokkal mélyebb belátással bírnak, hogysem az országot szükség nélküli megrázkódtatásoknak tennék ki.

Miniszteri szakközeg kiküldése a vármegyháza építése ügyében. A belügyminiszter Jendrassik Alfréd műszaki tanácsost a vármegyei székház építése ügyében a szükséges adatgyűjtés és tájékozódásnak a helyszínen való eszközölése végett Sátoraljauhelybe kiküldötte. Nevezett műszaki tanácsos a napokban érkezik meg városunkba, hogy szakvéleményt nyilvánítsa és a vármegyháza építése ügyét a valószínűsítés elé vigye.

küzdelem s annak eredményei iránt nem nyilvánul általános érdeklődés.

„Minek tanulni magyarul, hiszen csak tudok magyarul?” halljuk lépten-nyomon, pedig a tizenkettedik órája ütött a cselekvésnek, hogy végre magyarul beszéljen és írjon a magyar társadalomnak éppen azon része, mely műveltsége alapján hivatva van nyelvén megőrizni a nemzetet, mely már nyelvében nem él. Mindaz, ami idegen, életképes fejlődésre talál nálunk, pusztítsuk ki ezt legalább a nyelvből, mely hál'isten elég gazdag szókincsben, sajátosságokban. Minden kincsünket tékozzoljuk, minden jogunkat feladjuk. Menthetjük büneinket a kényszerítő körülményekkel, de azt a bünt, hogy nyelvünk melegsége lett az idegenszerűségnek: nem menti semmi. — Tanuljuk a nyelvet, mert a magyar nyelv annyira ki van forgatva eredeti mivoltából, hogy ma már senki sem bízhat a maga nyelv-érképében. Ezt Szász Károly mondta, pedig hol van még az idő, mikor a művelt magyar társadalomnak legalább ötöd része olyan tiszta magyar nyelven fog írni és beszélni, mint ő ír és beszél?

Kötelességteljesítésünk nyelvünk tanulása terén legyen arányos mulasztással, mert csak úgy lehet reményünk, hogy időnk során át kisorvad, kivész nyelvünkéből az idegen salak, amelyet most még magunk hordunk nyelvünk forrása tiszta vizének beszennyezésére.

Tanulságok.

— Ajánlva Sátoraljauhely város polgármesterének s a MÁV. igazgatóságának figyelmébe. — — ápr. 10.

A folyó hó első napjaiban városunk felett dühöngött szélvihart nem feledjük el egyhamar. Sok kárt okozott köz- és magánvagyonban egyaránt; de főleg a vasuti szén- és fa-telep leégése fogja sokáig emlékeztetést tenni az itéleti időt, mert az államvasutakat ért kár, — közvagyon pusztulván ott el, — mindnyájunk kára.

Az orkán idején 2 nap alatt 8 kéménytűz volt városunkban. Valósággal kegyeltjei vagyunk a sorsnak, hogy 8 kigyuladt kéményből nem sikerült egy szikrának a várost felgyújtania. De 8 kéménytűz más gondolatokat is ébreszt bennünk s kezdjük az eseményeket alaposan mérlegelni.

A kéménytűzek eredete mire vezethető vissza? Kizárólag a kémények tisztán nem tartására s a sóp-rés elhanyagolására. A korom, mely szélben könnyen gyul, veszedelmes ellensége az embernek, illetve a vagyon épségének.

Azt mondhatná erre bármely jóhiszemű polgártársunk, hogy hát hiszen a kéményseprők minduntalan a várost járják s csak kisöprik a kéményeket?!

Dehogyan kérem, nem lehet ezektől sem képtelen dolgokat kívánni. Sátoraljauhelyben van legalább 12,000 kémény, — de inkább több, — s van a városban 2 kéményseprő mester; egyik is 2 segédet tart, a másik is. Kérdezzük: lehetséges-e 6000 kéményt havonta 2 segédnek kellően kitisztítani? Nem lát biz ott némely kémény hónapokon át sem kéményseprőt, annál kevésbé ezek lelkiismeretes munkáját, mert ezt a nagy számarány miatt nem tehetik.

Ne kerülje ki az illetékes hatóságok figyelmét, hogy midőn a városunkbeli két kéményseprő mesternek egyenkint legalább 10-12,000 korona évi bevétele van, akkor ezek az urak vagy nagyobb számú segédmunkás tartására lennének kötelezendők, vagy ami még célszerűbb volna, legalább 4 kéményseprő mester közt kellene a várost megosztani, akiknek módjában állana még akkor is 2-2 segédet tartani s a városi polgárság vagyonbiztonságára a több kéz útján több gondot fordítani. — Kérjük a polgármester urat, intézkedjék még két kéményseprő mesteri állás szervezése, esetleg a meglévőnek segédszemélyzet általi szaporítása iránt.

De szomorú tanulság hárul az államvasutakra is a lezajlott nagy tűzvészéből. Hogy lehet ez a nagy forgalmu, óriási területű állomás a vízvezetékbe való be nem kapcsolás nélkül? Ugyebár egy ilyen katasztrófa mint a mostani volt, megmutatja csak egyetlen tüzecsapnak az értékét is. Ha az állomás be van kapcsolva a városi vízvezetékbe, a kár tetemesen csekélyebb lett volna. — Ezelőtt a világitással spóroltak, míg néhány emberélet pusztulása után téren kedvezőbb lett a helyzet. Jó lenne a vízvezetékkel is nem takarékoskodni, hiszen a vízdíjakat ugyanis fizetni kell.

Közvetlen az állomás mellett van a hordógyár, rengeteg száraz faanyag készletével. És a hordógyárban maig sincs vízvezeték. Aki büns abban, hogy ez így elmulasztható volt, azt felelősségre kell vonni.

A város tulajdonát képező Vörös ökör épületben sincs maig sem vízvezeték. E tüzfészek környékén még közelben sincs nyitott vizesap s a nagyszámú lakók ma is a vármegyei kútra kénytelenek vizért járni, évente 24-50 koronát fizetni vízfordásért; mert a dézsatüdőre ma már kiszegődik, hogy vizet nem hordanak. Könyörögtek e lakók már többször a városi hatóságnál, fizetniük is kell a

vízdíjakat helyiségek után, de vízvezeték nincs. Ki a hibás ebben? Nem kell szónéklül hagyni, mert egy katasztrófa véletlenül aztán nagyon megtanítana bennünket a gyorsabb mozgásra.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(**Anyakönyvvezető helyettes ki-nevezése és felmentése.** Meczner Gyula főispán az ujszanalosi anyakönyvi kerületbe Nagy Pál evang. tanítót teljes hatáskörrel anyakönyvvezető helyettesé kinevezte, — Herskovics Sándor sztrái anyakönyvvezető helyettesét pedig ezen tisztsége alól felmentette.

(**Járási állatorvos helyettesítés.** A földmivélsügyi miniszter Tattay Imre Szerencsre kinevezett állatorvosnak egy havi szabadságot engedélyezett s ezen időre a helyettesítéssel Nagy Andor temesvári m. kir. állatorvos-gyakornokot bizta meg s nevezett Szerencsre kirendelte.

(**Piaci helypénzszedési jog bérbeadása.** A Sárospatak nagyközség tulajdonát képező piaci és vásári helypénzszedési jog két évi időtartamra folyó hó 19 én d. e. 9 órakor fog nyilvános árverés útján Sárospatakon a község főbírájának hivatalos helyiségében haszonbérbe adni.

HIREK.

Nagypéntek.

— Visszaemlékezés ifj. Meczner Gyulára. —

— ápr. 9.

Mikor a két lator között a keresztján kilehelte lelkét az Üdvözítő: abban a nagy pillanatban csoda történt. A megbecstelenítésnek gyűlölt, rézkori eszköze a kereszt: a megdicsőülés jele lett, a mely a halál és megsemmisülés gondolata mellett renaissanceot is jelent, megújulást, lélekben való új életrekeltést annak, ki rajta szenvedett. A keresztfa a hit, bizalom, remény s új élet jele lett, mely legnagyobb veszélyben, bajban is az isteni akaratban való megnyugvásra tanít.

Ezek a gondolatok ébrednek fel lelkünkben a mai nagypénteken, mikor az egész kereszténység gyásza mellett eszünkbe jut az a csapás, mely most egy éve, április 9-én borította gyászba a vármegye ur családját, a Meczner családot reménye, becézett kincse ifj. Meczner Gyula elhalálásával.

Ma az évfordulón e lap szerkesztősege újból megemlékezik a Meczner család e nagypéntekéről, mely reáította a családra a gyász, a bánat súlyos keresztjét. Megemlékezik, mert a kereszt részben a mi válainkra is nehezült, mert mi e lap főszerkesztőjét sirattuk az ifjusága delén, 33 éves korában elhunyt, nagy reményekre jogosító ifjuban.

És szeretett, fia'at, daliás főszerkesztőnkre való visszaemlékezésünk annál fájdalmasabb, mert ő sokkal nagyobb irt hagyott maga után a család, a rokonság, a jó barátok szívében, közéletben s az ujságíró asztalnál, semhogy azt az enyhületadó, vigasztalást hozó idő már egy év elszálltával betölthette volna.

E megemlékezés keretében nem célnak rámutatni, hogy ki volt és kije volt családjának, a vármegyé-

nek, a társadalomnak s lapunk szerkesztőségének ifj. *Meczner Gyula*. De e napon, április 9-én, mely ez évben nagypéntek napja is: elengedhetlen kötelességet vélünk teljesíteni, ha gondolatban odaszálunk sirlakához s elhalmozzuk azt a kegyelet, hála s megemlékezés gondolat-virágaival, de egyúttal épen a nagypénteki nap tanításaiból merítünk vigasztalást, enyhülést hamvai felett mi, az élők.

Halála a megpróbáltatás nehéz, súlyos keresztjét róttá családja vállaira; erős, nagy szívek roppantak meg a teher alatt, de a hit tanítása szerint van megváltás a nehéz próba alól, mert az Isten hatalma képes kiengesztelni, felemelni a porba sújtott lelket s az enyhet adó, muló idő képes felszárítani a legömlőbb könyveket...

Szívünkben kegyeletes érzésekkel ujtjuk fel lelkünkben a te emlékedet jószágos szívű főszerkesztőnk, kedves, felejthetetlen barátunk, de elvesztéted feletti bánatunk, gyászunk enyhíti annak a másik, nagypénteki keresztfának a tanítása, melyen az Üdvözítő szenvedett ki. Így emlékezünk meg rólad kiengesztelődve, békés szívvel, hiszen a költő tanítása szerint a vérző bánat fáj a holtak s ki akarna neked fájdalmat okozni most, mikor életedben is mindenki csak becézett, szeretett...?

Aludj békén, ne háborgassa álmód a téged visszasírók zokogása, s hogy kegyelettel zárandokolunk hozzád s megemlékezünk rólad: vedd jeleként a tiszteletnek, szeretetnek, melynek földi szálait ha elvágta is a szivedre esapódott koporsó, gondolatban, emlékből a síron, enyészeten túl is egyesít az veled.

— **Lapunk olvasóközönségének és munkatársainknak boldog husvétünnepet kívánunk.**

— A „Zemplén“ husvétünnep-melléklete. Lapunk mai számához — tekintettel a husvétünnepre — négy oldal husvétünnep-mellékletet csatoltunk. Az ünnepi melléklet tartalma a következő: Feltámadás — *Czagány Ferenc*; A csicseri lakodalom — *Rexa Dezsőtől*; Tulvilági Ábránd (vers) — *Szávay Gyulától*; Feltámadás — *Fonyi Ilonkától*; Spleen (vers) — *Ossa Bélától*; Hogy halt meg az öreg Lacour? — *Marton Jánostól*; Buesu (vers) — *Zajonghy Elemértől*; Naplóm — *Aniáné-től*; Gondolatok — *Lefkócs Vilmostól*. A mellékleten kívül adjuk lapunk nyolc oldal terjedelmű főlapját.

— **Április 8.** Ne haladjunk el e dátum mellett megállás, visszaemlékezés nélkül. Százhetvennégy évvel ezelőtt 1735. április 8-án volt ama nevezetes nap, melynek évfordulója ma is és mindörökké, míg a magyar nemzet élni fog: mély gyászba, szomorúságba borítja a magyar szíveket. A szabadság törhetlen bajnokának, félistenének II. Rákóczi Ferenc halálának évfordulója e nap; e napon lehette ki lelkét Rodostóban a magyar szabadság hőse, idegen földön, távol hazájától, melyet jobban, mint ő még senkisé szeretett. Emlekezzenek régiekre...

— Az egyház köréből. A kassai püspök *Iványi B. Károly* halálával megüresedett lasztóci plebánosi állásra *Matuscsák János* jánosvölgyi róm. kath. lelkészt nevezte ki.

— **Gyula napja.** Husvét másodnapján, április 12-én lesz Gyula napja. Hagyományos szokás szerint, de az őszinte tisztelet érzelmétől is vezéreltetve, vármegyénk tisztikara e napon üdvözölni fogja a vármegye fejeit, *Meczner Gyula* főispánt s *Dókus Gyula* alispánt. *Thuránszky László* főjegyző vezetésével alatt először *Dókus Gyula* alispánnal tisztelet a vármegyei tisztai és kezelőszemélyzet, majd *Dókus Gyula* vezeti a tisztelgőket *Meczner Gyula* főispán elé, kinek szerencsesókvánataikat fejezik ki.

— **Gyászhir.** *Giczei Diószeghy Pált* s nejét veszprémi *Somogyi Annát* súlyos csapás érte. Tizennégy éves leányok *Sárka* folyó hó 9-én elhalt. A család szeretett kis halottjának temetése folyó hó 10-én délután 3 órakor volt nagy részvét mellett. Impozánssá tették e részvétet a halálozás tragikus körülményei. Szülői mintegy négy napja hozták haza az eperjesi leánynevelő intézetből a husvétünnepre gyermeküket már betegesen, halállal küzdve. A várva-várt, óhajtott ünnepi viszontlátásból így végső bucsu lett; melyben szülők s gyermek mondottak Istenhözadót egymásnak a végső, nagy, megszakítás nélküli találkozásig.

— **Egyházi beszéd.** A sátoraljaujhelyi izr. anyahitközség nagy templomában folyó hó 13-án, kedden fél 11 óra körül, a mázkir ima előtt dr. *Goldberger Izidor* rabbi egyházi szent beszédet intéz a hűvekhez.

— **Nyilvános nyugta.** Dr. *Rudali Izrael* gálszécsi ügyvéd edes atyja 100 koronát adott át Gálszécs főbírájának azon megbizatással, hogy ezen összeget a Boszniába behívott tart. katonák családtagjai és a szegények között a husvétünnepre ossza el. Ezen megbizatásának a főbíró eleget téve, úgy a maga, mint a segélyben részesültek nevében ez uton mond halás köszönetet a nemesszívű adakozónak.

— **Eljegyzések.** *Schabián János* fővárosi gimn. tanár e hó 11-én tartja eljegyzését *Korchma Menyhért* zemplénvárosi körjegyző és földbirtokos leányával *Mariskával*. — Dr. *Mandel Gyula* varannói ügyvéd eljegyezte *Ganczfried Irénkét*, *Ganczfried Bertalan* kassai ügyvéd leányát.

— **Sportélet.** A „Sátoraljaujhelyi Atletikai Club“ ideiglenes pályáján, a honvéd zászlóalj parafésnokság jószívűségéből átengedett kis gyakorló téren (a dohánygyár megett) a sportolás megkezdődött. A club tagjai közül sokan naponként futballoznak s ha az érdeklődés nem csappan, mihamar igazi sportélet fejlődhetik. A tréningek délután 5 órakor kezdődnek s a club vezetősége lapunk útján is kéri a tagokat, hogy minél számosabban jelentkezzenek, mert a rendszeres munka csak így kezdhető, s a csapatok így lesznek megalakíthatók.

— **Adományok a délolaszországi és ajkai károsultak javára.** A délolaszországi s ajkai károsultak részére újabban utólag adakoztak: A délolaszországiaknak: Sátoraljaujhelyi takarékpénztár 30 kor., Zemplénvármegyei kereskedelmi ipar termény bank 40 kor., Spák Antal csemernyei tanító gyűjtése az adóhivatal útján 36 kor. 84 fillér, hozzá a beküldött 7155 kor. 90 fillért, összesen befolyt vármegyében 7262 kor. 74 fillér. — Az ajkai bányaszerencsétlenek részére: Sátoraljaujhelyi takarékpénztár 30 kor., Zemplén vármegyei kereskedelmi ipar terménybank 50 korona, összesen 80 kor., hozzá a már beküldött 3302 kor. 51 fillért az egész gyűjtés eredménye 3382 kor. 51 fill.

— **Jóváhagyás.** A belügyminiszter a nagymihályi járási, községi és körjegyzők egyletének alapszabályait láttaozta.

— **Az eperjesi deákok tanulmányuton.** Az eperjesi ősi kollegiumi fő-

gimnázium 18 tanulója hosszú tanulmányutra indult. Legelőször is Kassát tekintették meg, ahonnan Hatvanon keresztül Szolnokot, Ceglédet, Kecskemétet, Szegedet és Mezőhegyest tekintették meg. Most — mint értesülünk — Aradon vannak, ahol Rákóczy erdeiből fűzött koszorúval megkoszorúzzák a 13 vértanu emlékszóbrát. A diákok Székesfehérváron, Kolozsváron, Debrecenen, Nyiregyháza és Sátoraljaujhelyen keresztül térnek vissza Eperjesre.

— **Naptáregyesítés.** A budapesti gör. kath. hitközségnek a pápa megengedte, hogy a mostani husvétünnep-től kezdődően a róm hath. egyház által használt *Gergely*-féle naptárt léptesse életbe. Ez az első eset hazánkban, hogy a naptáregyesítés egy tekintélyes hitközségnél megtörtént. Hihetőleg követni fogják e példát rövid idő alatt az összes egyház-megyék is.

— **A kassa-hegyljai vasút építéséhez** az enyhe idő beálltával *Wilhelm Ignác* főmérnök vezetésével teljes erővel ismét hozzáfogtak, mert a vasút építkezési vállalkozója, *Fabián Lajos* budapesti mérnök a vasutat még a nyáron át akarja adni rendeltetésének. A Szerencs-patakon átvezető hidat Abaujszántón most szerelik s egyúttal Szerencs-től—Hidasnémetiig a talpfákat is lerakják, sőt párhuzamosan a magas építkezéseket is folytatják az egész vonalon.

— **Gondnokság.** A sátoraljaujhelyi kir. járásbírósaág közhírré teszi, hogy *Sztropkai Tamás* szécskereszturi lakost gondnokság alá helyezte.

— **Svéd gimnasztikai tanfolyam** Sátoraljaujhelyben. Az orvosi tudomány már rég megállapította, hogy a svéd gimnasztikai gyakorlatok az emberi test szervezetre mily jótékony hatással bírnak s ideg s izom erősítő hatásuk mennyire kiváló. — Ideges, görcsös állapotok megszüntetésére, izomszusz s ischiás ellen, a tulajdonságos elhízás megakadályozására, beteg idegek erősítésére mind jótékony hatású a svéd gimnasztika, melynek áldásait alkalma lesz városunk közönségének is kitapasztalhatni. *Magvassy Pál* nyug. tornatanár, a svéd gimnasztika vezetője s tulajdonosa ugyanis férfiak s nők részére külön csoportokban tanfolyamot nyit Sátoraljaujhelyben a svéd gimnasztikából s e 8 hetes tanfolyamra már folynak a beiratkozások. A tanfolyamra, mely e hó közepén nyílik meg, beiratkozni lehet a „Magyar Király“ udvari termében, ahol minden felvilágosítás megszerezhető. Ajánljuk a közönség figyelmébe és érdeklődésébe a tanfolyamot, mely eszköze a szervezet egészséges rekonstrukciójának úgy férfiaknál, mint nőknél s gyermekek-nél, kiknek fejlődésére e felette előnyös kihatással van.

— **Névmagyarosítás.** *Moskovics Nándor* szerencsi lakos, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel *Molnárra* változtatta.

— **Mértékhitelítés.** A kassai kereskedelmi és iparkamara felhívja az iparosok és kereskedők figyelmét arra, hogy a kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében eszköz-lendő időszak hitelesítések valószínűleg már rövid idő múlva megkezdődnek. Minthogy az 1907. évi V. t.-c. 17. §-a értelmében büntetés alá esik oly mértékek és mérőeszközök használata, melyek az idézett rendeletben megállapított s megengedett eltéréseknél nagyobb mutatókat, — minden kereskedőnek és iparosnak érdekében áll, hogy hitelesítés alá bocsátandó mértékeit a hitelesítésre való bocsátás előtt megvizsgálja és szükség esetén kijavíttassa, nehogy a hitelesítés alkalmával észlelt s megengedett hibahatárokat meghaladó eltérések miatt kihágási eljárás indítható ellenük.

— **Borbély-munkaszünet.** A sátoraljaujhelyi fodrász- s borbély mesterek egyértelműen abban állapod-

tak meg, hogy üzleteiket folyó hó 12-én, husvét másodnapján egész napon át zárva fogják tartani.

— **Távirtdai bejárás.** A kassa-hegyljai vasutvonal távirtdai bejárása kedden, folyó hó 13-án veszi kezdetét és előreláthatólag 2—3 napig fog tartani. A bejárás után azonnal hozzá fognak a táviró-vonalak és jelző-vezetékek felállításához, mely munka párhuzamosan fog haladni a talpfák és vágányok lerakásával és a vasutvonal kavicsolásával. Az ezen célból a vasutépítő-vállalat részéről beszerzett két mozdony e napokban fog Hidasnémetibe, illetve Szerencsre megérkezni, hogy a pályának mindkét végéről egyszerre lehessen ezeket a munkákat folytatni.

— **A Trieszti Általános Biztosító Társulat** (Assicurazioni Generali) közli, hogy sátoraljaujhelyi főügynökségének vezetését, mely *Reichard Mór* és fia cégnél kölcsönös megegyezés folytán megszűnt, *Hirsch Albert* urra, a központi takarékpénztár főkönyvelőjére ruházta át és a főügynökség irodája most *Molnár István* utca 6. sz. I. emelet a Czakó-féle házban létezik.

— **Rendőri hírek. Tolvajlások.** *Konka Illés* péktanonc munkaadója *Bánóczy Kálmán* pénzszekrényét feltörve abból 67 kor. pénzt ellopott. A rendőrség a tolvaj inast elfogta s átkísértette az ügyészséghez. — *Bal-esetek.* *Lenyó Mihály* hordógyári munkás a körfűrésznél balkezén megsérült. *Kikiella József* kocsis egy súlyos vas megemlése közben kezén sérült meg. A baleset ért munkásokat lakásukon ápolják. — *Körözött tehén.* *Szabó János* cékei lakosnak egyik eladásra szánt tehenét az országos vásáron ismeretlen tettes ellopta. A tehenet s a tolvajt körözött a rendőrség. — *Megsérült kötőrő.* *Veres András* kötőrő munkája közben egy felpattanó kötől megsérült. A munkást, aki dudaházai illetőségű, hazavitték. — *Elvesztett pénz.* *Matuszka Miksa* sátoraljaujhelyi lakos elvesztette fekete papírpénztárcáját, melyben 80 korona pénz, irományok és egy sorsjegy volt. — *Ellopott kerékpár.* *Glück Simon* fakeszkesedő *Kazinczy-utca* 61. számú házában folyosójáról ismeretlen tettes ellopott egy biciklit. A rendőrség nyomozza a tolvajt s körözötteti a kerékpárt.

— **Tavaszi gyógyítások.** Az életet ébresztő tavasz meleg napsugaraival földünk minden élő szervezetére hihetetlen hatással van. Életet ad és életet vesz! Különösen utóbbit bizonyítja sok embertársunk szomorú kímulása, akik áldozatai a márciusi nagy ébredésnek. Mert a tavaszi meleg nemcsak a test élettani sejtjeit szaporítja, hanem ilyenkor a testet emésztő kóros sejtek is rohamosan fejlődnek és pusztítják a testet. Ez okból leginkább tavasz idején szorul a szervezet az orvosi tudomány támogatására, mely hivatva van a test ellenálló képességét öregíteni és netalán fennálló betegségeket körülhatárolni, visszaszorítani. Az uralkodó orvosi irányok között ezen hivatásnak legtökéletesebben felel meg a vérgyógyítás (Hemopatía), mivel ez élettani új és tökéletes vért ad a testnek, a vérkeringést rendbe hozza és az összes szervek táplálkozását emeli, ezzel egyszersmind a szervezet ellenálló képességét növeli. Ezen gyógy mód megalapítója dr. *Kovács J.* fővárosi orvos, kinek e célra be rendezett intézete van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt. Mindazok, akik köszvény, görvéllykór, asztma, sziv, gyomor, vese, ideg vagy verbajban szenvednek, teljes bizalommal forduljanak ezen hírneves orvoshoz, mielőtt valami gyógyfürdőbe, vagy gyógyintézetbe mennének. A kezelés igen egyszerű, kellemes, minden viszonyok között alkalmazható, hivatási zavarokat nem okoz.

— **A Trieszti Általános Biztosító Társulat** itteni főügynökségét *Hirsch*

Albert urra, a Központi Takarékpénztár főkönyvelőjére ruházta át. Iroda Molnár István-utca 6. szám. I. emelet, Czako-féle ház.

— Eladó egy jókarban lévő trimó és egy kredenc. Cim a kiadóhivatalban.

DUNKY FIVÉREK

cs. és királyi udvari fényképezék műtermében készülnek, Sátoraljajhely Főter 9.

Csak elsőrendű modern irányzatú minták művészies kivitelben.

— A hosszú tél, amely az ember idegzetét, egészségét megviselte, immár elmúlt és mindenki igyekszik a rügyező fák közt egy kis üde, enyhe tavaszi levegőt színi, megrongált egészségét helyrehozni. Mert egészségesnek lenni nagy boldogság, de azt visszaszerezni még nagyobb. A tavasz gyönyörét a lipiki fürdő százados parkjában élvezhetik leginkább, mert a tavasz teljes pompájában jelent itt meg s számosan igyekszenek ezen télen-nyáron oly látogatott természeti kincsekben lipiki fürdőt, amely a legnagyobb komforttal és modern újításokkal van felszerelve felkeresni és maguknak már most egy megfelelő szobát avagy pensiót biztosítani.

— **Trieszti Általános Biztosító Társulat.** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottya-utca 10. Lapunk mai számának „Közgazdaság” című rovatában, közöljük a Trieszti általános biztosító társulat, a legnagyobb, leggazdagabb és a legrégebb biztosító intézetnek mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinél, aki e célból hozzáfordul a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány- és betérési lopás elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t. valamint baleset elleni biztosításokat az Első o. általános baleset elleni biztosító társaság számára. A társulat helybeli főgynöke: **Hirsch Albert** a Központi Takarékpénztár főkönyvelője.

— **Szülőjtványok:** báta, erdei, ezerjő, furmint, járdovány, muskatál, mustos, dinka, olasz rizing, szlankamenka stb. Csaba gyöngye s különféle csemegefajok, továbbá **gyökeres vadveszők** kaphatók ojtványiskolában. Kivánatra árjegyzéket küld **Fischer Lajos**, Miskolcson.

— **Szilági és Diskant** jó hírnevű gép és kazánkovács műhely tulajdonosnak lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét.

— **A hölgyvilág nem használ zsiros kenőcsöt, vagy krémet, hanem csupán Eristalint, egy növényekből összeállított kristálymasszát, mely a bőrt széppé és vakító fehérré varázsolja, szelőköt, vimmerliket és májfoltokat eltávolítja, a ráncokat elsimítja és az ifjúkori üdéséget visszaszerzi. Kapható mindenütt. Vezérképvelet Magyarország részére Budapest, Baross-utca 91. Egy próbadohoz ára 50 fillér. Tégelye 1 korona. Üvegdoboz 3 kor. Kristalinszappan 1 kor. Kristalinpuder 1 kor. Postai szétküldés naponta.**

— **A technika újítása** mind oda irányul, hogy az élő munkaerőt megtakarítsa, miért is a technika találmányai csak egyeseknek előnye és ezeknek kenyérvesztése. Az ellenkezője ennek az újonnan feltalált „Favorit” harisnya kötőgép, amely minden embernek csekély tökével rendelkező vagy mellékfoglalkozást nyújt. A Harisnya Házipar Budapest Teréz-körút 8. a „Favorit” kötőgép verőt állandóan saját lakásukon foglalkoztatja és kevés ügyességgel férfi avagy nő naponta 3—4 kor. keresetre tehet szert. Kérjen mindenki saját érdekében árjegyzéket.

— **Eladó lámpa.** Egy szalonba való álló lámpa majolika díszítéssel jutányos árt eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

Fogzás

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kiméjletek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyesek lesznek

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végleges — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót,

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógytárban.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: d. u. Varázskeringő. este: Vigőzvegy.

Hétfő: d. u. Hajduk hadnagya. este: Drótostót.

Kedd: Loute.

Szerda: Mary-Ann.

— **A karszemélyzet jutalomjátéka.** Özv. **Polgár Béláné** szintársulatának karszemélyzete folyó hó 7-én, szerdán tartotta meg jutalomjátékát az „Aranyvirág” operetében. Az előadás mérsékelt helyárok mellett ment s a nézőteret színültig megtöltötte a közönség. A szép számban való megjelenés s a szíves tapsok azt jelentették, hogy közönségünk teljesen tudatában van annak a lelkes, derekas munkának, melyet a színházi karszemélyzet végez s végzett a most záródott színi szezonban is. Az előadás összerendezésben s harmóniában sok kívánni valót hagyott hátra, de egyes szereplőknek annál nagyobb volt sikere. **Kállay Jolán** s **Várady Márton** esodálatos szép énekszámaikkal viték ki az elismerést, **M. Fekete Rózi** pedig újból kedves jelenség volt alakrajzában. A közönség, mely ez estén újra kilépett tartózkodó, merev közönségből zajosan tapsolt meg a szereplőket, s élénk hangulatban volt egész este, bár az előadás gyengesége mellett észrevehetővé váltott a zenekar gyengesége is. Mindezekről eltekintve az „Aranyvirág” előadása sikerrel járt, mert a bevételek mellett, hogy a kiadást fedezték, még több részre osztatván is szép összeget juttattak a törekvő karszemélyzetnek. S a jutalomjátéknál ez a fő s ez a lényeges tudvalévőleg. **Kállay Jolán** ez estén is zajos ovációk részese volt s négy gyönyörű csokrot kapott, melyek az **Eötvös Lajos** s társa műkertes cég izlését dícsérik. Az „Aranyvirág” előadása zárta le a színi szezonot a pótidény megnyitására, folyó hó 11-ikéig, mikor új és jelentős feladat teljesítése vár színészeinkre.

— **A pótidény küszöbén.** Holnap, folyó hó 11-én nyílik meg az egy hétig tartó szünet után újra a sátoraljajhelyi Thalia. Ezt a szünetet a társulat új igazgatója **Palásthy Sándor** az új darabok betanítására használta fel, melyek a husz napos, május hó 1-ig tartó pótidényben színi fognak kerülni. A pótidény repertoárjára tűzött újdonságok között szerepelnek a „Mary-Ann”, „Csepürágók”, „Szerecsenalacz”, „Nagymama” operettek, „Gräthen”, „Király” vigjátékok, s a „Forradalmi nász” színmű s mint érdekesebb repriek az „Éjjeli menedékhely”, „Údvöske”, „Madarász”, „Fatinica” stb. **Palásthy Sándor** igazgató 14 előadásra nyitván bérletet,

kétségtelen, hogy a bérlők kiváló újdonságok premierjeiben s sikeres repri előadásokban fognak gyönyörködhetni. De eltekintve a pótidény sokat ígérő műsorától, immár előttünk fekszik a pótidény első heti műsora is, mely igazolja, hogy zajos, eleven színházi hét előtt állunk s van reménység arra, hogy művészi tartalommal gazdag s hibátlan összjátéku darabok előadásában lesz része a műpártoló közönségnek. Műpártoló közönségünknek igazán erkölcsi kötelessége, hogy **Palásthy Sándor** igazgatót a jövő sikere érdekében meleg pártolással segítse át a körülmények zavarossá tette helyzet nehézségein.

— **Az új társulat.** Bár **Palásthy Sándor** színigazgató hajlandónak mutatkozott a Polgár Béla szintársulat összes tagjainak átvételére a fizetések egy bizonyos mérsékelt, de méltányos leszállítása mellett: mégis többen távoztak a társulat kötelékéből. Így **Jászay Mariska**, **Szabolcsi Jozefin**, **Sebők Sári**, **Jenőffy Jenő**. A távozásuk folytán megüresedett szerepkörök azonban megfelelő betöltést fognak nyerni s helyettük új tagokkal szaporodik a társulat. Eddig az igazgatón **Palásthy Sándoron** kívül **Tábori Frida**, **Szalóki Dezső**, **Szalóki Dezsóné** azok, kik a társulat kötelékébe léptek s művészi képességük biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az előadások művészi nivója emelkedni fog. A komikai szerepkörre **Szilági Erzsébet**et szerződtette az igazgató.

— **A sátoraljajhelyi munkácsi színikerület sorsa.** Munkács város színügyi bizottsága — követve az új helyi példát — a kerület anyavárosától Sátoraljajhelytől függetlenül döntött színháza jövője kérdésében. Így történt, hogy a munkácsi színügyi bizottság a munkácsi színház igazgatójának, **dr. Farkas Ferenc** szabadkai színigazgatót hozta javaslatba, míg a sátoraljajhelyi színügyi bizottság **Palásthy Sándornak** adta ki a színházat az ismert indokok méltánylásával. Természetesen e határozat folytán mindkét igazgató családott számításába, mert a két állomás csak együttesen biztosíthatja a téli szezonot s fedezheti az anyagi kiadásokat. E végből **Palásthy Sándor** igazgató személyesen járt Munkácsra, kérve a színügyi bizottság tagjaitól, hogy határozatukat az ő s a Polgár Béla társulata tagjainak érdekében másítsák meg vagy ígérjék meg neki, hogy ő lesz jelölve első sorban, ha **dr. Farkasnak** a kerület megalakítása záros határidő alatt nem sikerülne. **Palásthy** biztató ígéretet nyert, de egyben tudtára adták, hogy **dr. Farkas** az elsőség, ha reflektál a színházra, melyben december—február hónap két hónapos színi szezonot kell tartania. **Dr. Farkas** legutóbb jelentette a munkácsi színügyi bizottságnak, hogy a színházra reflektál s a szezonra ambícióval készült. Így tehát most már bizonyossá vált, hogy a szép remények között alakult sátoraljajhelyi-munkácsi színikerület megalakítása az 1909—1910. évekre nem fog sikerülni s a színikerület két vezető városának más-más színigazgatója lesz.

IRODALOM.

— **Az „Adalékok Zempléni vármegye Történetéhez”** c. havi folyóiratunknak 1908-ik évi XIV. évfolyamának okt.—dec. havi füzetét a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. Versszerződés 1373-ból. Latinból: **Dongó Gy. Géza**. — 2. Zemplén a Váradi Regesztromban. (XVII. közl.) Irta: **Dongó Gy. Géza**. — 3. Zemplén a Sztáray-kódexben (V.) Latinból: **Dongó Gy. Géza**. — 4. Zemplén vármegye címeres nemesei. (1556—1699). III. közl. Összeállította: **Dongó Gy. Géza**. — 5. Zemplén vármegye törté-

neti földrajza. (LXXXIII.) A Boes-kay-birodalom. Bevezette: **Dongó Gy. Géza**. — 6. Rézmetszetű régi arcképek vármegyénk arkhivumában. Irta: **Dongó Gy. Géza**. — 7. Károly császár adománylevele Trauthszon hercegnek 1720-ból. (2. folyt. és vége.) Latinból: **Dongó Gy. Géza**. — 8. Rákóczi Homonnán. Irta: **Dudás Gyula**. — 9. Sátoraljajhely a vármegyei levéltár indexeiben. (I.) Latinból: **Dongó Gy. Géza**. — 10. Sátoraljajhely 1759. évi Urbáriumból. (II.) Latinból **Dongó Gy. Géza**. — 11. Zemplén vármegye az újjászületés előtt 1860—67-ig. (III.) Irta: **Dongó Gy. Géza**. — 12. Statisztikai adatok Zemplén vármegye néprajzához. (III.) Irta: **Balogh Pál**. — 13. Tokaj-Hegy-alja borai az 1807. évi országgyűlésen. (III.) Latinból: **Dongó Gy. Géza**. — **Leveléslista.** 14. Albert kir. herceg levele a magyarokhoz 1809-ből. Németből: **Hauastädter József**. — 15. Közlemények Tállya városának levelestárból. (II.) Közli: **Kula Pál**. — 16. Sátoraljajhely város törvényei a XVII. évszázban. (VII.) Ösmerteti: **Dongó Gy. Géza**. — 17. A Rákóczi-adománylevelekből. (LV.) Közli: **Dongó Gy. Géza**. — 18. Öröklevél 1648-ból. Közli: **Dongó Gy. Géza**. — 19. Sátoraljajhely város 1849. évi „Polgári Jegyzőkönyv”-ből (VII.) Közli: **Andorkó János**. — **Tárca.** 20. Lenkey-huszárok története az 1848—49. években. (4. folyt.) Közli: **Mándy István**. — **Csarnok.** 21. Új helyvár. (3. folyt.) Irta: **Cs. Ormós László**. — **Trefás történetek.** 22. Válasz. Közli: **Halasy Szerencs**. — 23. Százharminc esztendősek. (I.) Közli: **Thuránszky László**. — **A szerkesztő postája.** — Az „Adalékok” előfizetési ára fél évre 3 kor., egész évre 6 korona. Az „Adalékok” eddig megjelent füzetekhez készült díszes bekötési táblák kiadóhivatalunkban (Főter 9. szám) folyton kaphatók.

— **Uj Idők.** Ami értékes a magyar irodalom műhelyéből kikerül, mindezt azonnal frissen megszerzi az „Uj Idők”. Munkatársai közt a szerkesztő **Herczeg Ferenc**en kívül ott talál a toll, a rajz és eset java reprezentálót. Regény, novella, vers, társadalmi és művészeti cikk, minden ami megjelenik hasábjain, az irodalmi finomság jegyében készül. Illusztratív része csupa ötlet, mindig szórakoztató. Nincs közérdeklő esemény, amelyről eredeti felvételekkel ne adna számot. Aktualitásaival ily módon egy-egy hét lüktető életének illusztrált krónikása. Negyedévenként két eredeti regényt kezd és színes műlapot ad mellékletül. Ezek a tulajdonságok tették magas színvonalon álló hetilappá. Ennek révén kedvelt ismerős, immár tizenöt év óta a magyar urifamiliák szalonjában. Előfizetési ára negyedévenként 4 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban (VI. Andrassy-ut 10.) vagy bármely könyvkereskedésben.

— **„A mai Magyarország.”** Alden Percy, az angol alsóház tagja, nemzetünknek e lelkes barátja, aki legutóbb fél éven át tanulmányozta Magyarországot kulturális, gazdasági és politikai viszonyait és azóta az angol sajtó legkiválóbb organumaiban közviszonyaink higgadt ismertetése érdekében rendkívül sikeres propagandát fejt ki, — ujjában „Hungary oft-day” (A mai Magyarország) című angol folyóirat szerkesztőjének közreműködésével terjedelmes művet adott ki a magyar politikai élet vezéreinek és több kiváló tudós- és publicistának közreműködésével. Ezen mindenképen értékes és díszesen kiállított könyv a fővárost és az ország legtöbb vidékét művészi illusztrációkban is bemutatja és a király, valamint a kormány tagjainak arcképe mellett néprajzi képeket is tartalmaz. A kiadó cég gondoskodása folytán „A mai Magyarország” ezen hű tükré az angol könyvpiacra, valamint az újságok elárúsító helyein, vasuti indóházakban és tőzsdékben

rendkívül jutányos áron hapható és ez által elterjedése a britt birodalom olvasó közönségének legszélesebb rétegeiben biztosítva van. A bevezetésben a szerző meleg rokonszenvvel méltatja a magyarság történeti és nemzeti törekvéseit, hazánk természeti szépségeit és népének erényeit. A közoktatást Apponyi Albert gróf, az igazságszolgáltatást Günther Antal, az adóreformot Wekerle Sándor, az iparfejlesztést Kossuth Ferenc, a magyar zenét Káldy Gyula, a kulturéleket Beöthy Zsolt, a népszerűséget, az ipart és a pénzügyeket Vargha Gyula ismerteti.

Magyar Lányok. Fiatal lányoknak legkedvesebb szórakoztató olvasmánya a „Magyar Lányok”. Táboriné Tutsek Anna, az ismert író szerkeszti ezt a képes lapot, csupa gondolat és választékosan. Közleményeit ötlet, izlés, derű és finomság jellemzi. Egy-egy száma mindent felölel, ami a fiatal lányok gondolatkörébe vág. Előfizetési ára negyedévenként 3 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban (Budapest, VI. Andrassy ut 10.)

KÖZGAZDASÁG.

* **Gazdasági cselédek és munkások kitüntetése.** A földmívelésügyi miniszter Meczner Gyula főispán elő-

terjesztésére Cserep János upori, Du-hony János tavarnai, Csorba János királyhelmezi gazdasági cselédeknek, továbbá Kürtös Mihály deregyői, Bihi Márton sárospataki és Simon Ferenc keszvényeni gazdasági munkásoknak 100-100 korona jutalmat és elismerő oklevelet adományozott azért, mert egyazon gazdaságban 30 évet meghaladó ideig hűségesen szolgáltak. A kitüntetést az illetékes járások főszolgabírái fogják ünnepélyes módon a jutalmazottaknak kézbesíteni.

* **Szőlészeti és borászati szakosztályi ülés.** A Zemplénmegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya legközelebbi ülését folyó hó 15-én d. u. 3 órakor tartja meg.

* **A Triesti Általános Biztosító Társulat.** (Assicurazioni Generali) f. é. március hó 18-án tartott 77-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1908. évi mérlegek. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1908. dec. 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 972.108,481 korona és 17 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 42.331,825 korona és 78 fillerre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 19.086,145 korona 05 fillérrel 283.242,702 korona 20 fillerre emelkedett. A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tükör-üveg biztosítást, a díjbevétel 17.570,409,609

kor. biztosítási összeg után 28.866,290 korona 38 fillér volt, miből 10.652,942 korona 55 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 18.213,347 korona 83 fillerre rugott és ez összegből 13.079,112 korona 08 fillér mint díjtartalék minden teher-től menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díj-kötelezvények összege 122.098,054 korona 94 fillér. A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 3.577,201 korona 84 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.655,086 korona 52 fillerre rugott. Károkért a társaság 1908-ban 39.751,656 korona 71 fillért és alapítása óta 938.794,591 korona és 91 fillért fizetett ki. E kártérítési összegből hazánkra 184.687,233 kor. 43 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.890,707 korona 37 fillerre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely az idei áttalással együtt 13.017,104 korona 53 fillerre rug, továbbá fel- emlitendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei áttalással 1.413,602 korona 84 fillért tesz ki. Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékben vannak elhelyezve,

az idei áttalások folytán 323,629,347 korona 57 fillérről 346.151,371 korona 42 fillerre emelkedett, melyek követ-kezőképen vannak elhelyezve: 1. In- gatlanok és jelzálog követelések 68.422,455 korona 68 fillér. 2. Élet- biztosítási kötvényekre adott kölcsö- nök 29.099,869 korona 33 fillér. 3. Le- tétemenyezett értékpapírokra adott kölcsönök 3.124.531 korona 51 fillér. 4. Értékpapírok 219.102,504 korona 80 fillér. 5. Követelések államoknál és tartományoknál 5.613,421 korona 24 fillér. 6. Tárcaváltók 786,489 kor. 20 fillér. 7. A részvényesek biztosított adóslevelei 8.820,000 korona. 8. Kész- pénz és az intézet követelése, a hi- telezők követeléseinek levonásával 11.182,099 korona 57 fillér. Összesen 346.151,371 korona 42 fillér. Ezen értékekből 68.8 millió korona magyar értékekre esik.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Mindazon aktuális husvéti közle- mények, melyek közlésre szerkesztő- ségünkhöz beküldettek és nem találtak helyet mai számunkban: nem voltak általunk felhasználhatók.

Laptulajdonos:
Éhler Gyula.

H I R D E T É S E K.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar Részvénytársaság Sátoraljaújhely.

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű darabos meszet,

mely kiadás voltánál fogva az összes hazai termékeket felül- mulja.

Levélbeli megkeresésre azon- nal válaszolunk, távirati meg- rendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar Részvénytársaság.

Sürgőnycim: Mészársaság Saujhely.
Telefon szám: 32.

Valódi brünni szövetek
az 1909. évi tavaszi és nyári időnyere.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes fértruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 kor.
	1 szelvény 10 kor.
	1 szelvény 12 kor.
	1 szelvény 15 kor.
	1 szelvény 17 kor.
	1 szelvény 18 kor.
	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-ért, szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyem- kamagant stb. gyári áron küld, a mint megbiz- ható és szolid cég mindenütt ismert posztgyári raktár

Siegel-Imhof Brünn
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. — Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

munkás- hiányt

a mezőgazdaságban csakis kitünő minőségű gazdasági gépek használatával lehet pótolni.

Gépkereskedők, vaskereskedők, gépműhely- tulajdonosok stb. részére alkalom nyílik

„PLANO“-gépek és pedig

„PLANO“ kéveköto aratógépek,
„PLANO“ marokrakó aratógépek,
„PLANO“ fűkaszaló gépek,
„PLANO“ acélgereblyék ümüködő kiürítéssel,
„PLANO“ köszörülő készülőlékek eladásával jó jövedelemre szert tenni.

Teljes jótállás kifogástalan munkáért, legjobb szerkezetért és kitünő anyagért.
Megbízható ügynökök az ország minden részében kerestetnek.

Megkeresések: Budapest, főposta, postafiók 120. sz. intézendők.

MEGYEI ÁLTALÁNOS BANK
részvénytársaság

S Á T O R A L J A U J H E L Y .

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámitol váltó- és jelzálog-kölcsönöket

Bevált külföldi pénzeket (dollárokat).

Folyó számla hitelt és ovadékokat nyújt kedvező feltétellel

Eszközöl 10-től 50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönt

Vásárol megbízásra értékpapírokat és sors- jegyeket és előlegzi az értéket havi törlesztésre.

Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

A Megyei Általános Bank részvénytársaság
Igazgatósága.

Jelzálog kölcsönöket

I-II. helyre, solid alapon, előleg nélkül közvetít Bokor bejegyzett bankbizományos Budapest, Bank- utca 2.

ERTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy minden- nemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevetelét a leg- előnyösebb feltételek mellett s a leg- rövidebb idő alatt közvetitem.

Jóhírnevű vendéglőmben kitünő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai számorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Saujhely, Korona-u.

Tisztíts csak

Globusz
fémfisztrító kivonat

A legjobb fisztrítószera világon

St. Louisi világtállítás 1904. „Grand Prix“.

Jóban tisztít, mint más fémfisztrítószerek.

Jelenkor legkiválóbb bőrflo-
mitó-talalmánya és
SZÉPÍTŐSZERE
a növényekből
készült

Hatása
páratlan abor
felemeszi és ez
által sima, üde, fe-
hér lesz. Eltünteti az
arc-, kéz-, nyak-, vál-
bőrrel ráncokat, redőket,
pattanást, kiütéseket stb. —
2-3-szori bekenés után eltávo-
litja a szeplőt, májfoltot, mitesszert.

KRISTALIN

Bámulatosan fiatalít. Vízben feloldó-
dik, mert nem tartalmaz az oly
káros és ártalmas anyagokat.

Ára 1 K. Üvegdoboz-
ban ára 3 K.

Próbátégely
50 fill.

hatását emeli
a Kristalin nö-
vényzappan 1 K.
és növénypu-
der 1 K.
Kapható minden gyógytárban
és drogeriában, Postán küldi:
„KRISTALIN“, Bpest, Baross-n. 91.
A megrendeléseket naponta elintézik,
minden küldeményhez használati utasítás
van mellékelve.

**Vesszőparipa-
Liliumtej-szappan.**

Legenyhébb szappan a bőr meg-
védésére, valamint szeplő ellen!

Minden kereskedésben kapható!

**Épületek, bútorok és
termények
tűzkár elleni biztosítását,**

továbbá
élet- és járadék biztosítást
a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl az

**Első Magyar Általános Biztosító Társ.
kerületi ügynöksége**

Sátoraljaujhelyt, a Zemplén kiadóhivatalában.

A biztosítandó épületek és ingó-
ságok felvételére kívánatra saját meg-
bizottunkat küldjük ki.

Egy jó karban lévő varrógép
30 koronáért eladó. Megtekinthető: Deák-utca 3. sz. alatt.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb
vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy
ezen célját elérhesse, megragad minden
alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal ke-
negeti arcát. — A legtöbb esetben saját
kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép
nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben
tönkre teszi arcát úgy, hogy igen hosz-
szu idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy
ismét helyrehozza.

Az a világos egyedül álló siker, melyet
Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész
Margit-Créme-jével elért (különösen Fran-
cia és Németországban) sok embert arra
birt, hogy ezt a világhírű ártalmatlan és az
arc minden tisztáltsága szeplő, máj-
folt, kiütések stb.) ellen páratlanul és cso-
dálatosan ható szert utánazzák. Természe-
tes, hogy ez senkinek sem sikerült, mert
a Margit Crème készítésének a titkát senki
más nem ismeri, mint a feltaláló és ké-
szítő s épen azért, mert a titkot soha
senkire sem bízta, hanem minden egyes
készítményt maga állít elő, a Margit-
Crème mindig egyforma, annak kidolgo-
zása a leggondosabb, tehát a hatása is rö-
göni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcun-
kat mindenféleképpen kezegetni és használjunk
oly szert, melyet angol, amerikai és francia
hirneves orvosok is ajánlanak, mint egye-
dül biztos és ártalmatlan szert az arc
szépsítésére és a szépség megőrzésére. —
Ez a világhírű szépsítőszer a Földes-féle
Margit-Créme, mely már 4-5 napi hasz-
nálat után teljesen átalakítja az arc bőrét,
eltünteti a szeplőket, májfoltokat, kiüté-
seket, bőrtörést, mitesszert, arc- és kéz-
vörösséget. Az arc ideális szép, üde és
ifjú lesz s amellet a Margit Crème telje-
sen ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely
2 korona, Margit-szappan 70 fillér és Mar-
git-pouder fehér, rózsás és crème színben,
1 K. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike
külön is használható. A Földes-féle Margit-
crème kapható a világ minden nagyobb
gyógyszertárában, ahol pedig raktáron nem
volna, tessék egyenesen a készítőnek így
címezve írni: Földes Kelemen gyógyszer-
ész, Arad.

Kapható Sátoraljaujhelyben: Kincsesy
Péter, Hrabéczy Kálmán drogeriája,
Widder Gyula. — Homonnán: Fábian
Arnold gyógytárban. — Nagymihályban:
Tolvaly Imre gyógytárban. — Sáros-
patakon: Alexander Béla gyógytár.

STUBNYA FÜRDŐ

513 méter t. f. m. 38-48° C fokú hévízzel.
Budapest—Ruttkai fővonalon gyorsvonat megállóhely.

Javallatok:

REUMA KÖSZVÉNY
izületi és izomreumás megbetegedésnél, ischias, neuralgia
(idegbántalmak) női bajok és bőrbetegségek esetében,
accema, prurigo, psoriasis.

MAGASLATI GYÓGYHELY
Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkurák, porcellán,
kád- és tükörfürdők, pakolás, izzadási kurák, villamozás,
masszázs, uszoda és hidegvízgyógykezelés. — Pompás
fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tatrahegység
egyik remek fensíkján és így megbecsülhetetlen, mint
léggyógyhely is; nagy és szép park. Legolcsóbb árak,
legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élel-
mezés. Saját fürdőzenekar, lawn-tennisz. Állandó előkelő
uri közönséggel.

Élőidény: július 1-ig. Utóidény: augusztus 20-tól.
50% engedmény.

Képes prospektussal és fölvilágosítással díjmentesen szolgál
az igazgatóság.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
köszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörz-
sölésésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.-
és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török lözsef gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerár az „Arany croszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

GÁNÓCZ GYÓGYFÜRDŐ

Szepes megyében, a Kassa—oderbergi
vasut fővonalán Poprádfelka állomástól
30 perc. — Posta, vasut, telefon és
csendőrőrs helyben.

Fürdőidény május 15-től szept. 15-ig.

Rendkívüli szénsavtartalmu 24 fokú hévízzel,
mely most újból lett vegyelemezve és a fürdőtelep
ujjonnan vízvezetékkel ellátva. Férfi- és női tükörfüdők
masszázsos és hideg gyógy mód alkalmazása. —
Ajánlatos reuma, köszvény, ischias, ideges szivbajok,
gyomorhurut, emésztési bántalmaknál, vészegénység-
nél, női bajoknál, sőt izomhüveléseknél, görvélyes
bántalmaknál és angolkórna felülmulhatatlan és egye-
dül.

Szobaárak naponta 120 koronától feljebb. Házil-
lag kezelt kütünő, jó, izletes és olcsó ellátás. 1909
évben ujonnan épült és modernül berendezett kütünő-
és olcsó kóser konyha.

à la carte és table d'hote.

Élő- és utóidényben tetemes árkedvezmény.
Állandó fürdőorvos. Prospektust kívánatra ingyen és
börmentve küld a

Fürdőgondnokság Gánócz,
vagy a
Menetjegyiroda Budapest, Vigadó-tér 1. sz.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST VYACZI UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLLÁSSAL

ELSŐRENŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSG.
BÁRMIKOR
MÉGTEKINT-
HETŐK.

LÓERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

KALMÁR ÉS ENGEL
motor-és gépgyára

Városi raktár: V. Lipót-k. 22. Gyár és iroda: VI. Úteg-u. 19
BUDAPEST

Ajánlja úgy cséplőgép, mint malomüzemre legeg-
yszerűbb, benzinmotorjait, benzinlokomobiljait, va-
lamint szivógázmotorjait, melyek V., Lipót-körút
18. sz. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kütünő cséplésért!
Egyedül létező ujdonság!

Ezen motorok egyenletes járásuak és bámulatos egy-
szerű szerkezetük folyton bármely legjáratanabb em-
ber által is azonnal könnyen kezelhetők.

Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre

Elsőrangú fürdőhely

LIPIK
BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápasatorna bántalmait, huru-
tokat, cukorbetegséget, izületi
bajokat, gyermekkórokat és vér-
betegségeket.

Prospektust küld a fürdőigazgatóság
L I P I K (Slavonia.)

GRÜNBERGER ÁBRAHÁM vállalkozó

cementáru gyára és betonépítési vállalata

SÁTORALJAUJHELY, (Csörgői-ut) RÁKÓCZI-TÉR 8.

Készít és raktáron tart drótbetétes és esőmőszölt **csöveket**, minden méretben. — **Tetőcserép, kutkagyló, kémény fedlap és kerítés oszlopokat.**

Elvállal betonburkolatok, terasz munkák, víztelenítések, zsilipek, gátak és turbinatelepek készítését. **Műkő** munkák különböző színekben bármilyen célra.

Tervek kívánatra készülnek!

Össze nem tevéstendő más céggel

Cégre figyelni tessék!

Meghívó.

A Sárospataki Hitelbank Részvénytársaság

1909. április 25-én, vasárnap délután 2 óraker

az intézet saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök és jegyző választása.
2. A részvénytőke felemelése.
3. Az alapszabályok módosítása.
4. Esetleges indítványok.

Sárospatak, 1909. április 5-én.

Az igazgatóság.

3-4 korona
állandó napi kereset,

ha vállalatom részére otthon kötéget tart. Szakismeret szükségtelen. Elsajátítás egyszerű és költségmentes. Távoltság nem játszik szerepet. Gépem megszerzése folytán megélhetését biztosítja. Kérjen saját érdekében árjegyzéket.

Harisnya-áru házi ipar.
Budapest, VI., Teréz-körut 8/18.

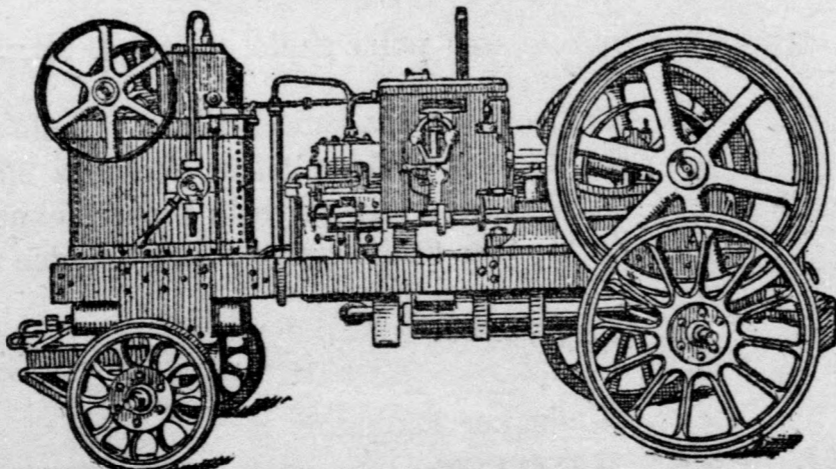
Ágybavizelés.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó! Fényes köszönőlevelek. Orvosilag ajánlva.

„SANITAS” Intézet
VELBURG P. 146. Bayern.

Eredeti „OTTO” benzin-lokomobilok

Műhely: Budapest,
IX. Mester-utca 31.

Műhely: Budapest,
IX. Mester-utca 31.

BENZIN-, PETROLIN-, VILÁGÍTÓGÁZ-, FÜLDGÁZ- és SZIVÓGÁZ-MOTOROKAT
1-1500 lóerőig gyárt elismert elsőrangú verseny nélküli kivitelben csakis
LANGEN és WOLF motorgyára BUDAPEST, IV. Váci-körut 59.

LEGUJABB SZERKEZETŰ CZIMBALMOK

Schunda Venczel József

cs. és kir. udvari hangszergyáros

hirneves gyártmányaiból

állandó bizományi raktárt tart

WERNER SÁRIKA okl. czimbalom tanár

czimbalom-magániskolájában Sátoraljaujhely.

Kedvező részletfizetési módokat.

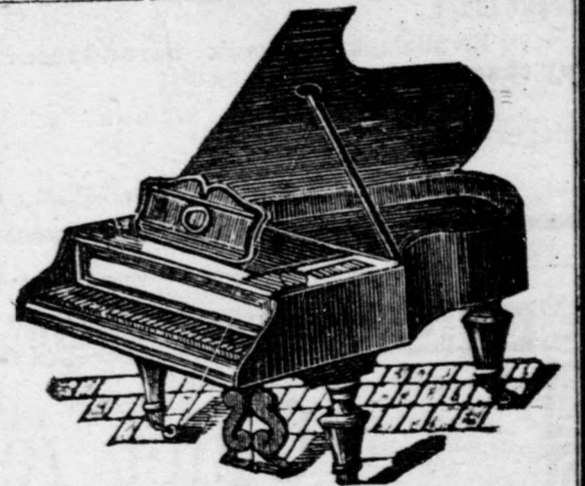
Zongorák és Pianinók

280 frttól, átjátszott zongorák 60 frttól
HARMÓNIAK

100 frttól feljebb, esetleg cserébe
vagy részletfizetésre is kaphatók

Udvardi Szaniszlónál
Sátoraljaujhelyben.

Kikölsönző Intézet.

Értesítés.

A Miskolczi „Kristály” Gőzmosó és Vegytisztítógyár szives tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy a sátoraljaujhelyi piaczon egy gyűjtőtelepet létesített, melynek kezelésével

Gaál Mórné

urnót (dohánytőzsdé) bizta meg, hol gallér, kézelő, továbbá minden más fehérnemű, női szövet és selyem ruhák, férfi öltönyök és kézi munkák jutányos eredeti gyári árakban mosásra és vegyi tisztításra elfogadtatnak

A ruhák az átvételtől számított 8 nap alatt a legszebb kivitelben elkészítetnek. Vállalatunkat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva,

tisztelettel

„Kristály” Gőzmosó és Vegytisztítógyár
Miskolcz.

Mosási árak:

1 drb. egyszerű gallér 4 fill., 1 drb. lehajtott gallér 5 fill.,
1 pár kézelő 8 fill., 1 drb. ing 28 fillér.

Szolid, szabott árak!

Legszebb!**Legjobb!****Legolcsóbb!**

férfi-, fiu- és gyermekruhák, felöltők és gallérok
tavaszi újdonságaink megérkeztek

SZÁNTÓ MÓR ÉS TÁRSÁHOZ

Sátoraljaujhely, Széchényi-tér (volt Bilanovits-féle üzlet).

Rocsis dolmány öltönyök és rózsás kocsis szűrők állandóan raktáron nagy választékban.

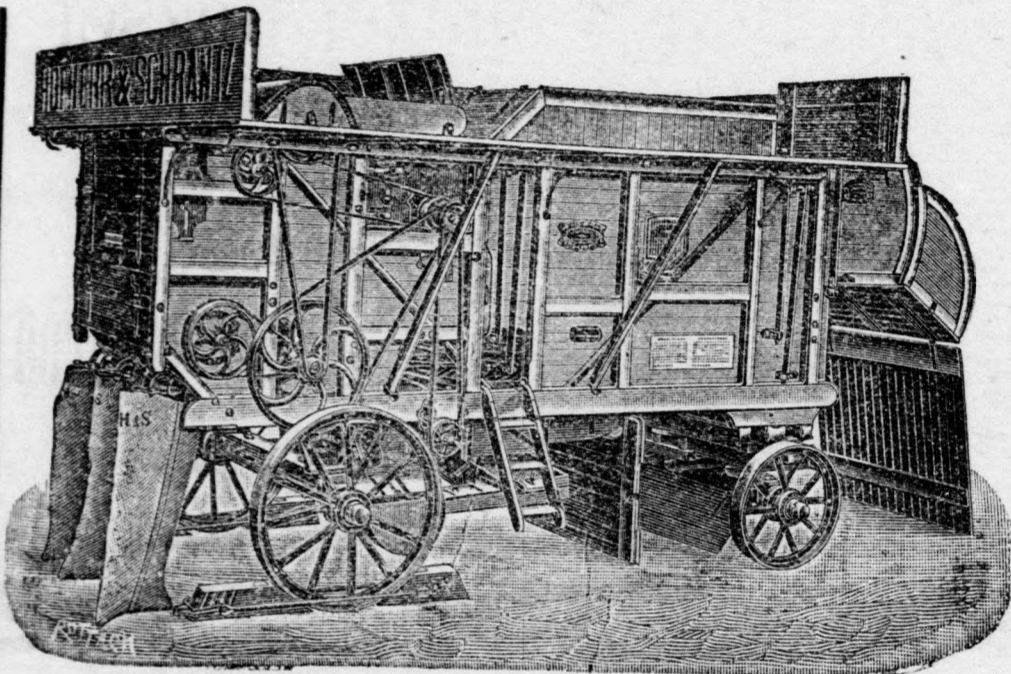
Mérték utáni megrendelések a legdivatosabb kivitelben készülnek.

Szolid, szabott árak!

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára és gazd. gépraktára **MISKOLCZ.****Ganz és Társa****Hofherr és Schrantz**

budapesti gépgyárak vezérképviselősege.

Borsajtók! — Gőzkereszetek!

Ajánljuk a világhírű Ganz és Társa-féle **benzinmotorokat**, — Hofherr és Schrantz-féle **cséplőgépeket** és egyéb **mezőgazdasági gépeket**, ekéket stb. talajművelő eszközöket.

Elvállalunk **malmok berendezését**, átalakítását, motorok, gőzgépek javítását **új tüszekrények** készítését!

Raktáron tartjuk és szállítjuk az összes malmászati, mezőgazdasági, technikai cikkek és részleteket!

Költségvetések, ajánlatok ingyen!**Üzlet felosztás.****Altmann Samu^{nó}**

Az „Angol divat”-hoz címzett üzletében
(a „Vadászkürt” szállodával szemben)

rendkívüli nagy kiárusítás!

Férfi-, fiu- és gyermekruhák, ta-
vaszi és nyári elegáns öltönyök
minden elfogadható árban kaphatók.

Ezen ritka alkalom csak rövid ideig tart.

Minden vevő 50 koronás, bevásárláshoz egy drb. gyermekruhát kap ingyen.

Az üzlethelyiség berendezéssel, esetleg összes áruval átadó.

Itt még nem létezett olcsó árak!

Sátoraljaujhelyi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság.

Meghívó.

A Sátoraljaujhelyi Villamvilágítási és Erőátviteli
Részvénytársaság

f. évi április hó 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
a Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár tanácstermében
tartja

XIV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja

Sátoraljaujhely, 1909. április hó 6-án

az igazgatóság.**Tárgy:**

1. Az 1908. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletéről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás és mérleg f. évi április hó 7-től a villanytelep irodájában bárki által megtekinthető.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer paha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur” fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK cégénél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: Bohrandt J. V. — Kassa: Novelly Sándor utóda.

Kis-Szeben: Kassewitz J. János. — Varanno: Cseri Hermann.

Szolid, szabott árak !!

Legszebb!**Legjobb!****Legolcsóbb!**

férfi-, fiu- és gyermekruhák, felöltők és gallérok
tavaszi újdonságaink megérkeztek

SZÁNTÓ MÓR ÉS TÁRSÁHOZ

Sátoraljauhely, Széchényi-tér (volt Bilanovits-féle üzlet).

Kocsis dalmány öltönyök és rózsás kocsis szűrők állandóan raktáron nagy választékban.

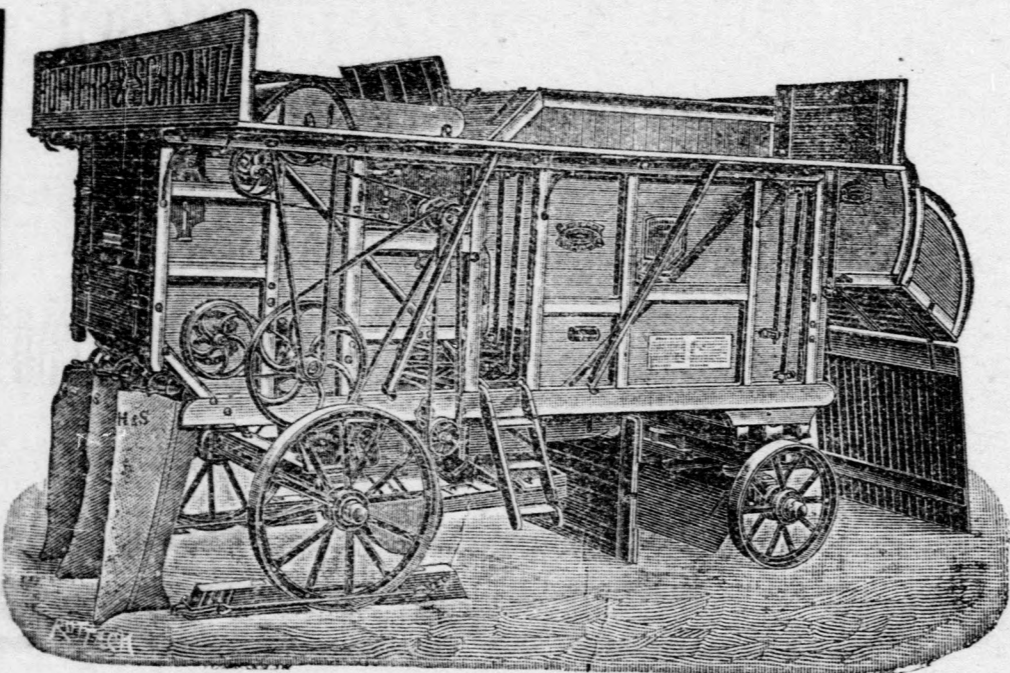
Mérték utáni megrendelések a legdivatosabb kivitelben készülnek.

Szolid, szabott árak !!

SZILÁGYI és DISKANT gépgyára és gazd. gépraktára **MISKOLCZ.****Ganz és Társa****Hofherr és Schrantz**

budapesti gépgyarak vezérképviselősege.

Borsajtok! — Gőzkeverészetek!

Ajánljuk a világhírű Ganz és Társa-féle benzínmotorokat, — Hofherr és Schrantz-féle oszlopgépeket és egyéb mezőgazdasági gépeket, ekéket stb. talajművelő eszközöket.

Elvállalunk mezőgazdasági berendezését, átalakítását, motorok, gőzgépek javítását új tüszekrények készítését!

Raktáron tartjuk és szállítjuk az összes malmászati, mezőgazdasági, technikai cikkeket és részleteket!

Költségvetések, ajánlatok ingyen!

Üzlet felosztás.**Altmann Samu né**

Az „Angol divat”-hoz címzett üzletében
(a „Vadászkürt” szállodával szemben)

rendkívüli nagy kiárusítás!

Férfi-, fiu- és gyermekruhák, tavaszi és nyári elegáns öltönyök
minden elfogadható árban kaphatók.

Ezen ritka alkalom csak rövid ideig tart.

Minden vevő 50 koronás, bevásárláshoz egy drb. gyermekruhát kap ingyen.

Az üzlethelyiség berendezéssel, esetleg összes áruval átadó.

Itt még nem létezett olcsó árak!

Sátoraljauhelyi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság.

Meghívó.

A Sátoraljauhelyi Villamvilágítási és Erőátviteli Részvénytársaság

f. évi április hó 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
a Sátoraljauhelyi Takarékpénztár tanácstermében
tartja

XIV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja

Sátoraljauhely, 1909. április hó 6-án

az igazgatóság.

Tárgy:

1. Az 1908. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt üzletévről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás és mérleg f. évi április hó 7-től a villanytelep irodájában bárki által megtekinthető.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázó-lakk-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur” fénymáz 90 f.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 f.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK cégénél **S.-A.-UJHELY.**

Eperjes: Bohrandt J. V. — Kassa: Novelly Sándor utóda.
Kis-Szeben: Kassewitz J. János. — Varanno: Cseri Hermann.

A „Zemplén“ husvétii melléklete.

Feltámadás!

(y.) Az ember egész erkölcsi világának alapját a lélek halhatatlanságában való hit képezi. Mióta ember él illetve mióta a történelem emberek életét és cselekedeteit s erkölcsi rendszerüket feljegyezte, azóta a lélek halhatatlansága, a sironi élet miúdenkor alaptétele volt minden vallásbelinek, sőt a vallás tételes törvényein kívül álló emberiségnek is.

Erre a hitre oly szükségünk van, mint magára a testi életet tápláló világosságra és levegőre. A lélek halhatatlanságának tagadása egyértelmű az erkölcsi anarchiával, mely szabadjára engedi az állati vágyakat az emberben.

Ha nincs tulvilági élet, ha a sirnál teljesen lezárul minden: akkor igazán nincs célja életünknek. Akkor az állatoktól csak annyiban különbözünk, hogy hasonlíthatlanul több teher nehezül ránk, többet szenvedünk, tehát mi, — akik a teremtés koronájának valljuk magunkat, — mi annak tulajdonképpen csak salakjai volnánk.

A lélek halhatatlanságában való hitünkön gyökerezik s ezen alapul egész erkölcsi világrendünk. A polgári büntető törvények paragrafusai koránt sem tartóztatnak fel annyi tolvaj és gyilkoskezet, mint az erkölcsi rend ama tétele, mely e hitünket alapul vallja. A szenvedések elviselésére semmiféle emberi részvét nem nyújt annyi megnyugvást és türelmet, mint a tulvilági életben való hit, földi cselekedeteinkért várható igazságos jutalom, vagy ellenesetben megérdemelt bünhődés.

Sivár a lélek, — teng az csak mint a kiszáradt mezei kóró, — amelyikből a feltámadás hite hiányzik. Nem kell feszegetnünk a feltámadás részletkérdéseit, mert gyaló, véges emberi értelmünk ugysem fog ebben soha teljes világot deríteni, mert a nagy egyházi költő szerint:

„Kimerte Isten a tudás határait,
Az ember elől elrejté főséges titkait.
A megadás szelid nyomán
Kél a valódi tudomány“

A hit, mely éltet, táplál, erősít és vigasztal. a feltámadás reményében a legdrágább kincset adta az emberi léleknek. Ne tántorodjunk meg a hitben, ne okoskodjunk gyaló értelmünkkel megfejthetetlen problémák felett, de a magát keresztfán feláldozott istenember magasztos példáján okulva, lelki alázatossággal és magunkba szállva intézzük sorsunkat akként, hogy a sironi életre jól elkészüljünk. Mert hátha csakugyan lesz ám lelki élet a feltámadás után, — akkor vajmi nehéz lesz annak a helyzete, kit gonosz tettek halmaza kísér sirjái.

Áhítatos gondolatok közt töltsük a husvétii szent napokat. Iparkodjunk előkészíteni lelkünket egy olyan jövőre, mely ha eljő a Mindenható szavára, az csak örvendetes lehessen mindnyájunkra nézve.

Mert kell lenni sironi életnek. kell lenni feltámadásnak. Lesz feltámadás! Ezt követeli lelkünknek az igazságért esengő szava!

Ebben a hitben, melynek külső szimbóluma a husvétii ünnep, ma minden nemzet egyetért s az egész világon felhangzik a hit megvallása, az örvendetes Alleluja!

A csicseri lakodalom.*

Irtá: **Reza Rezső.**

Italnak adta magát az öreg kutyá, Bakos Miska. Egész Zemplén tudott róla, hogy mindég hajlandóságot mutatott az ivásra, de hát: ki igyék, ha a tokaji szőlősgazda — nem. Rútnagyokat ivott. Külön kupát csináltatott magának az ujhelyi cinöntővel, olyat, amelyiknek két feneke volt, hogy az ő kupájából még akkor is lehessen inni, amikor már fenéig kiürült, persze — az első fenéig. Nagy öröm az, ha az ember a kupájából még akkor is ihat, ha már egyszer kiitta ...

Ivott derüre-borura, ivott a királyért, meg ivott a császárré. A királyért nagyot ivott, mert, hogy az a magyar király; a császárré is nagyot ivott, mivelhogy a császár — mint mondá — nagy ur. De bárkiért is ivott legyen Bakos Miska, — mégis mindig csak Csernei Erzsike miatt ivott.

Szerette azt a lányt és ha üritgette a kétfenekűt, akkor úgy dohogott magában:

— Nem köllöttem? — persze ...
Én nem köllöttem ... Bezzeg az a kajjalábu Csicseri kölyke — az igen ...
Az én szerelmem semmire sem jó — amazé meg parádéra is jó. Az én szerelmemről azt monda, hogy az csak olyan: volt, nincs, akár csak ez itt ni!
És felhajtá fenéig a kupát (a második fenéig), aztán jobb szemét jól összeszorítva, bal szemöldökét a homlokára felhuzva, alsó ajkával szájjára boruló nagy bajuszát leszopva, dörmögé magában:

— Volt — nincs!
Igy üldögélt bor mellett naphosszat, félészakán át, mignem a sok üldögéléstől, avagy talán nem is az üldögéléstől, — rezes orru lett, úgy hogy mikor szent karácsony napján az ajkához emelt kupa bortükrében meglátta orrának szörnyű virulását, csak meghökken, s felemelve öklöbe szorított balkezét, oda fenyegett, amerre éppen a leányzótt lenni gondola, s felkiáltott:

— A te bünöd ez, Csernei Erzsiket!
Éppen vele ivott Debrekői Gyurka, a literátus. Látta, hallotta, mint öközte a levegőt Miska, mint fenyegette a viruló hajadont, hát kiürítvén a maga kupáját, azt mondá:

— A magad gyönyörűsége ez és nem a Csernei Erzsike büne.

— No, nem-é? Én tudom azt, hogy bezzeg csak az övé ... Csak, csak ...

— Ne bántsd őt.

— Nem bántom, soha én egy nőstény verébfiókot még nem bántottam. Hát miért bántanám azt a kis paradicsom-madarat, lélek gyönyörűségét, szív örömét! De hogyha rá gondolkodok, — pedig ez a kupa a megmondhatója, mily sokat gondolok rá — hát egyszerre elfog a keserűség, a bánat és az ördög tudja miért? — de a szomjuság. Aztán, mit csinál az ember, ha szomjas ... No, mondá csak Gyurka bajtársam, mit csinál az ember, ha szomjas — hát hadd lám — te mit gondolsz?

— Hát — iszik.

— No, ládd-e — én is így tudom, persze, iszik és iszik addig, amíg szomjas. És hol van a szomjuság vége? Ott van a mámorban, az édes, a jó, a puha, a mindent feledő mámorban, amikor az igazat látjuk, hol a föld való igazában elkezd forogni és mi, mintha hajókáznánk a feledés hullámain ... úgy ... úgy ...

Debrekői Gyurka rákönyökölt a félkarjára és komoly szigorral rászólt a vele szemben ülő barátjára.

— Te Miska, hiszen te egészen bolond vagy. Ugy beszélsz, mint a Gyöngyösi István Márssal társalkodó Vénusza.

— Hadd el, ez az én bolondságomnak a legvége ... Régen kezdtem én azt el ott a Cserneiek kertje alatt ... Aztán folytattam már az udvarukon, meg a belső palotán ... majd öregbedett a bolondságom, mikor egyszer

szép hullós-csillagos nyári este volt, a méhesben ültünk ... Verje meg az átok azt a kalendárjomszinálót, aki azt a napot benhagyta a kalendárjomban!

— Szeretted?
— Szeretem!
— Bolond!
— Bolond!

Elhallgatott. Nézte azt a legyet, mely az immár újra megtelt kupa kávján körbe futkált ... Aztán lassan, fojtott hangon maga elé beszélt:

— Szomjas vagyok!
És a kupa kiürült ... Kiürült mind a kettő.

Debrekői Gyurka már az ivás mezején ott tartott, hogy mindenáron ki akarta mutatni a jó barátságát, amivel Bakos Miskához érez.

— Mondanék én neked valamit, Miska! — kezdé.

— Mondj! — felelé a másik.

Állj boszut ... Mondom neked, állj boszut. Szörnyűt, kegyetlent, rettenetességest ...

— Rajta? ... Erzsikén? ... Hát kinek tartasz te engem? Toportyánféreg szült-e, vagy gonosz hiéna dajkált-e? Kilopta-e szivemet az a fenevad áspiskigyó? Azt hiszed, hogy lehet az? Soha, soha. Nem, soha.

— Nem is rajta állanék én boszut!
— Hát kin? Talán a sekrestyésen, aki az ő keresztelőjén a keresztvizet adta a főur kezébe?

— Bolond! Hát én tudom, kin.
— No ugyan, kin?

— Csernei Erzsike Orosz László mátkája. Tudod-e ...
— Bezzeg tudom.

— Hát azon állanám a boszumat. Nem okoznék szomorúságot, keserűséget, gyászt a leányzóknak, csak valami olyat tennék, hogy tudom Istenem, so-hase feledné el míg él, hogy én is ott voltam a lakodalmán ...

— Mit tennél például?
— Mit tennék? Hát akár elfognám, amikor a lakodalmára megy és csak másodnap ereszteném oda, amikor már a násznép mind haza takarodott.

— Rágyujtanám a falut a lakodalom napján.

— Szegény nép, miért átkozzon az engem ...

— Hát kigondolnék valamit, amiért világsufja lenne az a férfi, míg eleven ...

— Kigondolnék — hát tedd azt!
— No várj ... Ígyunk elébb ... Ittak.

Gyurka aztán hosszú lépésekkel mérte fel az ivót. Háromszor sem ment végig a keskeny hosszú szobán amikor csak fejen ütven magát, felkiálta:

— Megvan!
— No, mondjad!

— A tervem ez. Vizkereszt utáni keddre van tűzve a lakodalom napja. Jó! — Hát azon a napon vagy száz legénnyel rányitunk a csicseri kuriára. Körülálljuk, jó fegyvereink velünk lesznek ...

— Nem, az nem lehet — úgy megijed a szegény — a szegény asszony nép, — hogy ...

— Nem lesz oka. Beküldünk valakit, aki elmondja, hogy senki se féljen, nincs köztünk rosszmájú egy sem. Amit mi akarunk tréfaság, lakodalmi bohóság, semmi egyéb.

— Aztán?
— Aztán? Hát aztán bemegyünk a házba és — levetkőztetjük a völegényt — egész pörére ... s hogy még nagyobb csufság essék rajta, minden ruháját elvisszük magunkkal, — úgy aztán mehet a lakodalomba ...

Bakos Miskába belebújt az ördög. Felkapta a kétfenekűt és kirugaszkodott a szűk szoba tisztására, s ott kezdte járni a táncát. Közbe kurjantott nagyokat:

— Hej, huj! Dinom dánom,
A világot én nem bánom
Kivágom a kurjantásom:
— Heje, huja, haj!

Veszett kedve kerekedett. Verdeste a padmalt, meg a menyezetet, aztán, hogy nem volt elég tág neki a szoba, felugrott az asztalra és ott táncolt. Táncolt, amíg a szussza engedé.

És leugrott ismét az asztalról s

akkor Gyurka nyakába szökken. Ölelte, csókolta.

— Öregapám, apám fiam, anyanyom Istenem ... vagy mim vagy te énnékem. Csokolom azt a nagy csalafinta eszedet, aki ily jól kiokoskodta ezt a kicsodát. Nagyszerű, remek, isteni! Brühaha! ... Hihihihhi ... Huhuhuh!

A kacagástól nem tudott hová lenni. Összeesett a kuckóban és ottmaradt fekve.

Igen, ez a szomjuság vége, — amikor csak kiszalad a láb alól ez a nyomorult föld és mi, mintha hullámkon hajózkáznánk és a többi ...

A terv jól volt kigondolva, de mikor egészen másképp sült el.

Bakos Miska, aki a talpasok hadnagya volt s mint ilyen, köztekintélynek örvendett a gyalognép körében erre a kis tréfára könnyen kapott száz derék legényt. Különösen mikor még azt is besugta valaki a talpasoknak, hogy aki milyen ruhát el tud csipni, az az övé; no hogyne, — arra aztán mindenki hajlandó volt ellátogatni Csicserbe ...

Vizkereszt után való kedden megindulának a talpasok mintegy százan.

Bakos Miska honn maradt, hogy gyanut ne fogjon a lakodalmas népség ... De a száz talpas csak lépte a havas utat Csicser felé ...

Ott vigan állott a világ. Pompás uri népség, sok jeles nemes nemzetség ült együtt. Ott volt Csicseri Ferenc uram feleségével, Mokcsay Ilonával, meg a sógorával, Mokcsay Ferencsel, aki dehogya hagyta volna otthon szép fiatal feleségét: Végh Zsuzsannát. A fiatal legénynép körülülte azt a hires szép lilium aszonyt, Budaházy Ferencné Székely Borbálát, Csicseri Péter uram meghagyott özvegye, Péceli Kálára nagyaszony ott sürgött-forgott a menyaszonyöltözötök között, s maga adta Kaposy Istvánné asszonyom kezébe a sok szép öltözéket, meg arany-szert: gyöngygyakéket, hogy adja fel a „lelkem violám patyolat ártatlan testére.“ És Kaposy István rektor uram a kúriának egy magános szobájában ült s ugyan rágta ludtollát, készítvén ünnepi kadenciákat, melyekkel becsületét akarta mutatni a jeles, minden éretyekben ékesen tündöklő mátkapárnák.

Irtá szegény rektram a rigmusokat, irtá, hogy még a szivdobogása is megállított a gyönyör mián, amikor a szomszéd szobákból ijedt jajgatás, kétségbeesett futkosás hallszik.

Kinéz az udvarra.
A sok cselédnép ott hever a földön, guzsbakötve keze-lába. A kutyák dühödten csaholnak és nem mernek közel férközni azokhoz a marcona legényekhez, akik minden ajtót, ablakot elállnak.

Ő maga füle mögé böki a ludtollat és úgy fut a palotába, ahol is keserves siránkozást, kegyetlen átkozódást hall. Asszony-, leánynép jajgat, férfinep fegyver és a szentek neve után kapod. Mignem megjelenik az ajtóban Debrekői Gyurka.

— Nagyasszonyim és uraimék, — kezdí a szót faragni — csend legyen itt e derék, nemes házban s békesség. Az Ur a mai szép, szent napot rendelé nemes, nemzetes és vitézli Csicsery László urunk lakodalmául, amiért neve áldassék örökkéig. Eljöttünk mi is, hogy résztvegyünk e szép nap örömeiben s egy kis jámbor tréfával edesítsük e mai nap szép emlékeit. Ne féljen senki, mert bántódása nem leend itten másnak, mint a sült malacnak, meg a pincetoknak. Ami kis bohóság pedig itt esni fog, az ne essék senkinek is zokon — jámbor szándékból ered — oly igaz mint én!

Még a beszéd végére sem ért Gyurka, amikor a talpasok a lakodalmas nép közé vergődtek, ott legelőbb is körülállták a völegényt. Egy-kettőre a levegőbe emelték szegény fejét s alig vette észre, nem volt rajta egy szál ruha sem. Szörnyű sikongás, kapkodás keletkezett, s a szegény Csicsery László bujkálva keresett utat ki a palotából.

De bezzeg a talpasok — ki ami

ruhadarabot a kezébe kapott, azzal inalt kifelé — s mi lett ennek a vége? Az, hogy a többi ruhához nem jutott a vendégseregnek látott neki, azt vetkőztette, fosztogatta. A vendégek után a szekrényekre, ládákra, kamarákra került a sor s kifosztottak ott mindent: mátkapárt, vendéget, házat.

Nem tehetett már azoknak parancsolni.

Ilyen volt Csicserben a Csicsery László lakodalma Csernei Erzsikéttel 1677. vizkereszt napját követő kedden.

Mi történt aztán, mi nem: nem tudom. Megtartották-e akkor a szentegyházban az egybekelést (kölcsonkért ruhákban) vagy másnapra halasztották, — mondom — nem vagyok tudója.

Azt azonban igenis tudom, hogy hosszu pereskedés lett a dologból. Pereskedtek még akkor is, amikor Csicsery László uram már rég porlott künn a csicseri cinteremben, amikor a pört Erzsiket asszony egyre szorgalmazta egészen az 1689 ik év Urunk menybemenetele után való hatodik napig (ha jobban érted így: május 17-éig), amikor is a tanukihallgatások befejeztettek s kütüzetett az ítéletmondás napja. Ítélet azonban nem volt.

Miért?
Azért, mert Bakos Miksa nem volt olyan bolond, hogy odamenjen, ahol eshetőleg rablás miatt porul jár.

Mi lett volna egyéb vége az egész dolognak, ami minden dolognak vége szokott lenni: — a feledés.

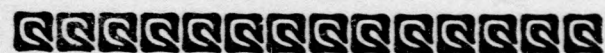
Elfeledték ezt a hires esetet is egészen addig, mignem egy kedves öreg dongó, amely egy nagy levelestár poros, szuette fóliánsai közül kibőttt, elszállt hozzám és eldöngötte nekem.

Ime itt van.
Még két dolgot meg kell jegyez-nem.

Primo: Bakos Miksa egyre ivott, ivott; annyit ivott, hogy a per során ő róla nem is emlékeznek másképp a tanuk és bírák, mint a „rezesorru“ (naso irritulatus).

Secundo: Kaposy István uram pedig, valahányszor szoba került a csicseri lakodalom, mindig összecsapta a két kezét és sirva mondá:

— Oh, édes feleségem, de sok kárt vallottunk, ilyen szörnyű lakodalmat mi sohasem hallottunk, ha pedig akkor gyorsan szaladunk, még megmarad a sok ruha mirajtunk.

Tulvilági ábránd.

Szeretném hinni, hogy van más világ is, S ott folytatódik mindaz, ami itt Foglalkoztatja fejlődő nemzedékek Érzéseit és gondolatait.

Hogy ami eszmét lenn szenvedve, küzdve Termel magának az emberiség, Azt befogadja kék szárnya alá és Tovább folytatva élteit az ég.

Itt lenn a földön komor dac sötétlik, A munkát végzők millióitál, A kazán bög és nem táplálja senki, A kalász érett és a munka áll.

Szeretném, ha úgy aggastyán koromban, Mikor bejártam jól e földi tájt, Ha akkor törne ki a másvilágon Egy kitartó nagy aratási sztrájk.

S év év után csak jönne, menne szépen Lapulva én nyugodnám, mint a tó, S ne adj Isten, hogy a halál kaszája Aratásra meg lenne kapható.

Szávay Gyula.

* Az „Adalékok“ 1909. évf. 1-3. füzetéből.

Feltámadás.

Írta: Fonyi Ilonka.

I.

— Hát megint elmegy Ödön?
— Elmegyek. Dolgom van. Fel akarok menni a klubba, aztán sétálok egyet; maga nem jön tudom, hideg van, síkos az út, egyszóval itthon marad. Én pedig elmegyek, mert el kell mennem. Eh! De hát csak nem fog kérdőre vonni; miért és hová megyek?
— Idegesen dobta félre a nyakkendőjét — nem ezt akarta felvenni. Az asszony újból megszólalt:
— Mikor jön haza?
— Lehet, hogy vacsorára, de nem, ne várjon; most jut az eszembe, hogy ma Dezsőéknél vacsorázom, megígérttem neki.
— Gyakran vacsorázik Dezsőéknél.
— Szemrehányás akar ez lenni?
— Nem, csak úgy véletlenül megjegyeztem.
— Ne jegyezzen meg semmit édes, maga sokkal kedvesebb, bájosabb, amikor . . .

— Amikor hallgatók — szólt közbe az asszony keserűen — csókra nyujtom a homlokom s mosolyogva mondom: a viszontlátásra édes Ödön! Elhiszem, hogy így jobban tetszik, de én már meguntam, mindennek van határa s az én türelmem fogyatékán van — ezzel hirtelen zokogni kezdett.

A férfi gunyosan nevetett.
— Na lássa, mit ér a nagy erély? ez lett a vége, sir a baba — s azzal a karjaiba vonta a síró asszonykát, na mosolyogjon hát, ne sirjon, nem áll az jól magának; ejnye, ejnye, hát még mindig pityereg? . . .

A nagy, erős férfi karjában olyan volt az a csöpp kis asszony, mint egy francia baba. Szőke göndör fürtjei eltakarták az arcát, csak a szemei látszottak, azok a csodálkozó, nagy kék babaszemek, amelyek a könyvtől még nedvesek voltak, de azért már mosolyogtak boldogan, szerelmesen.

Nagy baja volt szegénykének: szerelmes volt az urába s ezt lépten-nyomon elárulta. Azok a huncut férfiak pedig olyan gonoszak, hogy mindig az az asszony tetszik nekik a legkevésbé, akiről tudják, hogy szerelmes beléjük, ha az véletlenül mindjárt a feleségük is. Küzdeni, nehezen jutni egy röpke csókhoz is; ez kell nekik. A szerelmes asszony unalmas, annak a csókja fanyar, megszokott az ölése: meguntott, sokszoros teher is.

Fodor Ödön legalább is ezt gondolta, amíg a felesége átkarolta — s jobban szeretett volna a búcsuzáson már tullezni s a szép Tárczy Dezsőnével a kis szalonban szemben ülni.

— Na most már jó lesz a baba? nem fog sirni? na ugye édes, hogy nem? aztán lefekszik majd szépen, és nem vár rám, lehet, hogy későn jövök haza.

Az utolsó szavakat már az ajtóból mondta. Így is elkésett emiatt a szégyes kis asszony miatt. Milyen különös is egy idő óta! Ma meg pláne, egészen erélyes volt, de nem ijedt ám meg tőle; s a vége sírás lett — bohó kis teremtés — elringatta, becézte mint egy gyermeket s mindjárt szent lett a béke. Milyen más az a másik asszony! a büszke, okos Tárczyné; csupa szellem s ahogy gondolatban összehasonlította az ő naiv kis asszonyával, a mérleg bizony a Tárczyné előnyére dőlt. Elvezet a társaságban lenni, de igyekszik is mentől többet élvezni. S még gyorsabb léptekkel sietett a Tárczyék háza felé.

*

A fehérhús asszonyka aznap nem vacsorált. Nagyon el lehetett keseredve, mert még a cukorlíról is elfelejtkezett; ami pedig előtte az élet egyik legfontosabb tényezője volt. Az ura csókja nem tudta megvigasztalni. Egész este sirt. Még az ágyban is azt mondogatta: vége, mindennek vége, nem szereti többé az ura . . .

Nap-nap mellett nem tölti az esteit otthon, mindig van dolga s a leggyakrabban Tárczyéknél. Hát olyan na-

gyon szereti Tárczy Dezsőt? . . . Jó barátja az igaz, de ő meg a felesége. S a Dezső kedvéért egészen elhanyagolja őt; egyedül hagyja ezeket az unalmas, hosszú-téli estéken. Hát mindez a Dezső kedvéért? hátha? . . .

Megszólalt a zöldszemű szörny, az meg olyan veszedelmes rém, hogy ha hallgatunk reá, egészen a hatalmába kerít s nem tudunk szabadulni tőle. Szegény kicsi asszony összerázkódott attól amit hallott; a szörny meg tovább folytatta:

— Ugy, ugy te hiszékeny asszony! bizony az asszony kedvéért . . . hát nem vetted észre, hogy el-el nézte soká a te szép, erős uratad ha együtt voltatok egy társaságban — hogy hasonlított össze ilyenkor az ő betegesen vézna kis arcával — hogy foglalta le teljesen magának, szóhoz sem engedett mást jutni és hogy beszéltek azok ketten együtt! gyönyörűség volt hallgatni. Velel sohasem beszélt így, egészen másképp; ugy, mint egy nyugós kis babához szoktak: becégetve, kedveskedve, de nem így . . . De te így nem is tudsz beszélni, te gyerek vagy, az a másik pedig . . .

— Nem, nem igaz! az én szép, jó uram csak engem szeret.

— Bohó asszony! szerelmes vagy, vak vagy, nem látsz, nem hallasz semmit . . .

— Nem is akarok! és nem is hiszek semmit, az én édes uram nem csálhat meg engem, nem lehet álnok, tolvaj, — nem, nem, — ő csak engem szeret.

II.

Fodor Ödön pedig már nem is szólt a feleségének, úgy ment el hazulról most már minden este. Alig volt otthon. Csak a mig ebédelt, és a reggelinél. De akkor is alig szólt a feleségéhez. Ideges, rosszkedvű volt. A szegény kis asszony már nem is vár. Lassankint meg is szokta; aztán meg valamire várt, valami csodára, ami visszahozza neki az ura szerelmét, boldogságát. Mert azt nem akarta hinni, hogy örökre elveszett. Az lehetetlen, az a gondolat maga a halál lenne.

Lassankint eljött a tavasz is. Szép, meleg, napfényes napok jöttek s ő órák-hosszat ült az ablaka mellett. Kérte az ujjászületést, a felámadást. A fakadó rügy, zöldelő fü, nyíló rézsabimbó reményeket hozott a lelkébe. Régi édes álmok jöttek elé . . . a menyasszonykoráról, aztán az első napok mint asszony . . . az ura nagy szerelme, ölése, csókja, nem! ezt nem engedheti, ezt vissza kell szereznie.

És vissza is szerzi, csak várnia kell. És várt.

És eljött aztán az idő.

Este még együtt vacsoráltak s nem-sokára hogy az ura elment, hirtelen rosszul lett. Orvos kettő is jött, de az urát nem találták sehol. A szegény halvány arcú asszonyka eszméletlenül fektült a csipkés, puha ágyon; az orvosok pedig csak egymásra néztek, de mindketten egyet gondoltak: súlyos, nagy baj, nem lehet tudni . . .

Már hajnalodott, amikor Fodor Ödön hazakerült. Mámoros volt kissé a pezsgőtől; ma a szokottnál többet ivott, de hát ki tudna a szép Tárczyné kínáltsanak ellentálni?

Csodálkozva nézett széjjel a hálószobában. Idegen emberek lábujjhegyen járnak — mi történik itt? mit akarnak ezek?

De attól aztán amit hallott, egyszerre kijózanodott. Súlyos természeti baj, komplikációk, ez csengett a fülébe folyton. Nem tudott ott maradni. A legutolsó szobába ment, de oda is egyre hallotta az asszonyka kínos jajgatását.

És az erős, bátor, nagy ember egyszerre félnék, gyöngye lett. Reszketett. A hideg lelte, szinte a foga vacogott bele. Így még nem érezte magát soha. Viziói támadtak; hallucinált — koporsóban látta a feleségét, hidegen, mozdulatlanul. Csak a szemei beszéltek, azok a csodálkozó, nagy, kék babaszemek vádolták kegyetlen vádakkal és az mind a szívén találtá . . .

— Álnok, hazug ember! hitszegő, csalfa! más asszony öléisére vágytál,

másnak a csókjára, nem kellett az enyém, egyedül hagytál, elhanyagoltál; hát jó, most már én hagylak el: elmegyek örökre, nem látsz soha többé.

— Ne, ne beszélj így édes, szeretlek! egyedül csak téged, senkit, senkit mást — nem kell az a másik, sohasem is kellett. Eltántorodtam; megbabonázott a szelleme, rabul ejtett a hódolata, mert meghódolt nekem és én is csak férfi vagyok, hiu, önző férfi; hízelt nekem, de én csak téged szeretlek és nem gondolok többé arra a másikra soha, — nem, nem, csak te kellesz nekem, csak téged akarok, csak maradj itt nekem, te fehérlelkű, szerelmes édes asszonykám . . .

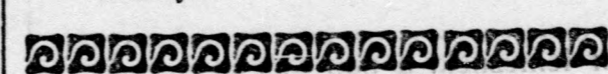
*

Fodor Ödön a kezében tartotta a csipkétől s szallagoktól alig látszó kis babát; s ugy kérdezte boldog gyönyörűséggel:

— Hát csakugyan fiu?
Az asszonyka alig hallható, gyöngyhangan mondtá:

— Örül neki Ödön?
Az erős, nagy ember nem tudott szólani, a torkát fojtogatta a sírás, ugy térdelt le az asszonyka elé s szóval nagy fogadást tett neki . . . az a halványarcú, gyöngye kis asszony megértette, megfogta a kezét s ugy sutogta neki: hiszem, tudom, édes, édes uram. . .

Kivülről haragszó hallatszott be. Vidám örömet hirdető hang: feltámadott az Üdvözítő!
Alleluja! . . .

SPLEEN.

Szerencsém nem tékozoltam,
A balsikernek rabja voltam.
Vetésem megért kalászázt
Én gondoztam, mások kaszázták.

Kertemben nem nyílt virág se
Alig hogy hajtott: fagy megeste,
S most, hogy útamra hullna rózsá,
Jön a halál, hogy elrabolja.

OSSA BÉLA.

Hogy halt meg az öreg Lacour.

Az öreg Lacour hetven éves. — Couvteilleben született, egy istenháta mögötti kis faluban, ahol vagy százötvenen laknak. Életében csak egyszer mozdult ki innen, amikor Angersben volt, vagy tizenöt mérföldnyi távolra; de ekkor még annyira gyermek volt, hogy erre alig emlékszik. Három gyermeke van; két fia: Antal és József és egy leánya: Katalin. Ez férjhez is ment; de mikor a férje meghalt, visszaköltözött atyjához tizenkét éves fiacskájával, a kis Pistával. A család öt-hat holdnyi földjéből él; ez éppen elegendő arra, hogy kenyerek és testi ruhájuk legyen. Keservesen kell megfáradniok, ha olykor egy-egy pohár bor kerül az asztalukra.

Couvteille egy völgy ölében fekszik; magas, szálás fák fogják körül minden oldalról s rejtik el árnyukba. Templom nincs benne; szegény a község. A cormiersi pap jár át hozzájuk misét mondani; s mivel ez két jó mérföldnyi utba kerül, a pap csak két hetenként jön. Házai, — vagy husz düledező fau jószág, — a nagy út mentén vannak elszórva. Tyukok kapargálnak az ajtók előtt. Ha idegen megy át a falun, az asszonyok kíváncsian fordítják utána fejüket, a gyermekek, ahogy a napon sütkeznek, felrettennek az ijedt, gárgó libák közül.

Lacour apó sose volt beteg. Mint egy koronás tölgy, olyan nagy és izmosbüttykös. Nap lesütötte, megszáritotta és borostássá munkálta a bőrét. A fák fakó kérge, érdes aczéla és nagy csön-
dessége átnőtt rá. Megöregedvén, nem él szóval. Már nem beszél. Hiábavalóságnak tartja azt. Ha jár, döngő, nagy lépteit az ökrök békés erejével teszi meg.

A mult évben még erőteljesebb volt fiainál és a legnehezebb munkát hallgatva magának tartotta fönn a mezőn. A föld ismerte őt és félt tőle. De egyszerre, — két hónapja van, — megröppantak az öreg csontjai és harántbukva egy barázdán, két órán át, mint egy kidöntött fa, ugy fektűt. Majd ujra munkához akart fogni, de hiába mozgottak a karjai, a föld már nem engedelmesskedett neki. Fiai csóválták a fejüket; leánya otthon akarja tartani, de az öreg megmakacsolja magát s így a kis Pistával kísértetik el, hogy szóljon a gyerek, ha felbukik az öreg.

— Mit csinálsz itt, kis léhűtő, — kérdezi Lacour János Lajos a gyereket, aki vele maradt. Ilyen korban én már megkerestem a kenyeremet.

— Magára vigyázok nagyapám, — feleli a gyermek.

Ez a szó a szívébe nyilallik az aggastyánnak. Egy hangot se szól. Estve lefekszik és nem kel fel többet. Másnap, mikor fiai és leánya a mezőre mennek, benéznek apjukhoz. Semmi mozgást nem hallanak. Ott találják az öreget, amint ágyán végig nyújtózva fekszik, szemei nyitva vannak, tekintetével messze mereng. Arca kemény, cseres festékén nem tud áttörni a betegség sápadt halványsága.

— Nos, apó, hát nem jól van?
Az öreg valamit mormog; a fejével nemet mond.

— Akkor nem tart velünk? Mi megyünk maga nélkül is.

A fekvő ember jelt ad, hogy menjenek nélküle. Elkezdődik az aratás, szükség van minden munkás kézre, egy napot sem szabad veszíteniök. A kis Pista is követi anyját és nagybátyjait. Lacour apó egyedül marad. Mikor gyermekei hazatérnek, őt ugyanabban a helyzetben találják. A hátán fekszik, szemei nyitva vannak, tekintetével messze mereng.

— Hát, apó, nincs jobban?
Nincs, nincs jobban. Valamit mormog és mozdul egyet. Vajon mivel segíthetnének rajta? Katalin arra gondol, hogy bort forral neki valami gyógyfűvel; de ez erős lesz, még megölheti az öreget. József azt mondja: várjuk meg a holnapot. És az egész ház nyugodni tér.

Másnap, mielőtt aratni mennének, fiai és leánya, egy percre megállnak az ágy előtt. Az öreg nyilván nagyon beteg. Soha sem fektűt így a hátán, mint most. Talán orvost kellene hívni? Csak az a baj, hogy Rougemontba kellene menni; az pedig hat mérföld oda, hat mérföld vissza . . . ez tizenkét mérföld. Egy napot megemész. Az öreg, aki hallgatja gyermekeit, izegni kezd és ugy látszik, haragszik. Nincs szükség orvosra; nem ér az semmit és pénzbe kerül.

— Nem akarja az orvost? — kérdezi Antal. Akkor mi megyünk folytatni a munkát.

Es el is mennek a mezőre. Nagy igaz, nem könnyíthetnek az apjukon, ha otthon maradnának is. A föld több gondozást kíván, mint az öreg. Elmulik három nap, a gyermekek minden reggel mennek a mezőre, Lacour nem is mozdul, egyedül marad. Iszik egy korsóból, ha megszomjazik. Olyan, mint a megvénhedt ló; lerogyik egy szögletben s kimul. Dolgozott hatvan évig; ideje hogy elköltözzék. Már nem jó semmire, csak a helyet fogja és terhére van a világnak.

A gyermekei nem érznek fájdalmat. A föld hozzászoktatta őket az ilyen dolgokhoz; közel állanak az anyaföldhöz, szívesen átengedik neki az öreget. Egy pillantást vetettek rá reggel, egy pillantást vetnek rá este, többet nem tehetnek. Ha apó még ezt is kiheverné, azt mutatná, hogy csudamód megtermett. Ha meghal, akkor már testébe fészkelte a halál s ki ne tudná, hogy halál ellen nincs orvosság. Attól nem ment meg se pap, se doktor.

János-Lajos este egy tekintettel az aratás felől kérdezi gyermekeit. Mikor meghallja a kereszték számát s látja, hogy örülnek a munkára kedvező szép időnek, az ő szemében is kigyul az öröm. Még egyszer beszélnek arról,

hogorvost kellene hozatni, de az öreg indulatba jön s félnek, hogy megölik, ha ellenkeznek vele. Csak a csósz, régi jó pajtását kéreti magához. Ambrus apó öregebb nála, hetvenöt éves. Ő egyenes maradt, mint egy sugár jegenyefa. Jön és leül Lacour mellé; az arca komoly. Lacour, aki már nem tud beszélni, néz reá, apró, szintelen szemével. Ambrus apó is csak néz Lacourre s nincs semmi mondani valója. És a két aggastyán bizalmasan ül együtt egy óra hosszáig; egyetlen szót ki nem ejtenek, boldogok, hogy egymást látják. De lelkükben bizonynyal újra élednek elmúlt dolgok, mik régen estek, eljárt időkben. s ezen az estvén lesz, hogy gyermekei, hazatérve az aratásból, halva találják az öreget. A hátán fekszik megmerevülve, fennakadt szemei a levegőbe merednek.

Igen, az öreg meghalt, egy moccanás nélkül. Utolsó lehelletét maga elé fúta; egy lehellettel gazdagabb lett a duslégtű mező. Mint a sivatag királya félrevonul és szemektől nem látva várja be a végét, ő se zavarta meg egyetlen szomszédját sem. Egyedül végezte el a maga kis ügyét.

— Meghalt az apánk — mondotta József hiva a többieket.

És mindnyájan, Antal, Katalin és a kis Pista még egyszer mondják: — Meghalt.

Nem lepi meg őket a halál. A kis Pista kíváncsian hajlik a halott fölé, az asszony keszkendőjét keresi; a két fiu tovább megy szó nélkül. Erős volt, tartós volt az öregünk, a mi apánk. Ez a gondolat megvizsgálja a gyermekeket, büszkéket rá, hogy életrevaló a családjuk.

Este tizenegy óráig virrasztanak a halott mellett, aztán mindenki lefekszik és János-Lajos egyedül marad, zárkózott arca még mindig merengni látszik.

Hajnaltól József Kormiersba megy papot hívni. Antal és Katalin pedig, mivel a mezőn még szétvannak a kévek, reggel a mezőre mennek, a holt testet a kis Pista őrizetére bízzák. A kicsi unatkozik az öreg mellett, aki már nem mozdul és ki-kifut időnként az utcára, meghajigálja a verebeket, bámulja a házalót, aki a szomszédasszony előtt selymet mutogat. Mikor az öreg ujra eszébe jut, gyorsan a szobában terem s meggyőződik róla, hogy csakugyan nem mozdult meg; de újra kiillan, mert odakünn két kutya marakszik egymással.

Hogy nyitva van az ajtó, a tyukok bemennek a szobába, csendesen járnak a csőrükkel kopogtatták a ház szikkadt földjét. Egy vörös kakas billegni kezd, nyújtja a nyakát, forgatja parázs szemét, nyugtalanítja a holttest, amely előtte van. A bölcs és okos kakas bizonynyal tudja, hogy az öregnek nem szokása fekdülni, ha a nap az égen van, azért rezes torkán szomorú hang csendül; meghalt az öreg. És a tyukok kotyogva, egyet-egyet koppintva a földre mindnyájan kimennek a szobából.

A pap csak öt órákor jöhet. Reggel óta dolgozik az asztalos, fűrészel, szögeket ver. Azok, akik nem hallották a hirt, erre azt mondják: hát meghalt az öreg János-Lajos, mert courteille-iek ismerik már ezeket a kódogó hangokat.

Antal és Katalin is hazajöttek, az aratást befejezték; nem mondhatják, hogy elégedetlenek volnának. Tíz év óta nem volt ilyen termésük.

Az egész család a papot várja; tesznek-vesznek, hogy el ne fogyjon a türelmük. Katalin fazekat tesz a tűzhöz, kis Pistát a temetőbe küldik, hogy nézze meg, kész-e már a sír. Végre hat órákor jön a pap egy kis segédkező gyerekekkel. Leszáll a kocsi a Lacourék kapuja előtt, egy ujságlapból kiveszi a papi ruháját és öltözködve azt mondja:

— Siessünk, hétre otthon akarok lenni.

De senki se siet. Két szomszédot keresnek, aki fekete rudon kiviszi a koporsót. Mikor elindulnak, kis Pista akkor fut és kiáltja, hogy még nincs kész a sír, de mindjárt lehet menni.

Legelől megy a pap, latinul olvas egy könyvből. A minisztráns gyerek

követi, kezében egy horpadt oldalú szenteltvíztartó. A falu közepén egy másik gyerek is jön ki a csűrűből, ahol két hetenként a misét olvassák és a menet élére áll egy pózna végére erősített kereszttel. A család a koporsó után megy; lassan-lassan az egész falu csatlakozik hozzájuk és futkosó gyerekek hajadonfős, meztlábos sora zárja be a gyászkiéretet.

A temető Courteille-nek a másik végén van. A két szomszéd három ízben váltja fel egymást. Közben lefújják maguk, a menet megáll és újra megindul. A facipők kopognak a száraz földön. Mikor megérkeznek, a sír fényesen még nem kész; a sírásó még a gödörben van és látják, hogy kiás és kirak újra pontosan, rendben minden lapát földet.

Kis berek veszi körül a temetőt. A szederinda befutotta az utat, amelyet szeptemberi esteken törnek az érett gyümölcsért. Egy kert ez a tar mező. A széle felé nagy eper terem, a szögletben tölgy nagyságu körtefa nőtt; a közepén egy sor hársfa szór árnyékot. Itt pipáznak nyáron az öregek. A nap forró meleget ömleszt. Szöcskések ugrálnak, aranylegyek dongva repülnek a bizsergő hőségben. A csönd, élettől zsongóvá lesz, a kövér föld ereje kicsattan a pipacs lángos virágában.

Leteszik a koporsót a gödör mellé. A gyerek az öreg lábához áll a keresztel, a pap, a fejnél maradvá, tovább olvas a könyvében. A körülállókat a sírásók dolga érdekli. Körülveszik, a szemek követik a lapát mozgását; mikor felnéznek, a pap már el is ment a két gyerekekkel: csak a család van ott már, türelmesen várva.

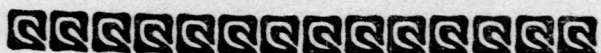
Végre megásva a sír. Halló, elég mély az már, kiált egy a parasztek közül.

És mind segít lebocsátani a koporsót. Lacour apónak jó lesz ott. Ő ismeri a földet, a föld is ismeri őt. Jól megférnek majd egymással. Már hatvan éve, ezt a találkozót adták egymásnak azon a napon, amikor Lacour az első kapavágást tette. Az ő viszonyuknak így kellett végződni. A föld keblére veszi és megőrzi őt. Minő nagy nyugalom ez. Csak azt fogja hallani, hogy hajlik meg a fűszál a madár könnyű lába nyomán. Sírjára senki se hág, ő egy helyen marad, zavartalanul. Ez a napsütötte halál... a végtelen álmó békés mezők hallgatag csöndjében.

Most gyermekei közelebb lépnek. Katalin, Antal és József egy göröngy földet vetnek a sírba, a kis Pista szintén ledobja pipacsosoruját. Azután a család hazatér s esznek. A mezőről hazajön a jószág. A nap lemegy. A forró éj elaltatja a falut.

Zolátó!

Marton János.

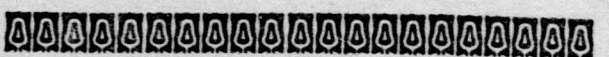

BUCSU.

Lemondtam r. lad végkép, mindörökké
Már nem is érzem, hogyha fáj a seb
Egy édes vág, qyal lettem csak szegényebb
S éltem csupán egy kinnal terhesebb.

Csupán világom omlott össze végkép,
Csupán te lettél ujonnan szabad
S míg ezer könyppel lettem én szegényebb
Te egy kacajjal lettél gazdagabb.

Zajonghy Elemér.

Naplóm.

Irta: Aniáné.

Kizökkentem rövid 24 óra álomvilágomból szépséges Walterom, hogy szebbet lássak. És láttam. Persze itt hagytalak legszebb gondolatim, leghőbb öleléssimmal. De kárpótoljon elhanyagolásomért szörnyű bánkodásom. Vissza, visszavágytam csöndes ábrándimhoz. Hozzád! Fogd hát kezem barátságosan, lágy szorítással és halljad ime, hol jártam:

Az arany nedvtől, mézes édességtől buzgó Hegyalján. Szülőföldem szépséges, büszke hegyei között. És ahogy a leghiresebb tokaji hegy mögött a vasuti kocsi kiugrottam, a hátába ujjongtam kemény büszkeségének látára: „Tokaj szőlővesszején nektárt csepegtetél!”

Nem soká gyönyörködhettem hegynek, völgynek csoda hatása szépségeiben. Tiszta vízének jégvirágos, ezüstös csillogásában. Ott szökött nyakamba az örvendő, hálás gyönyörűség, a rózsaszírom arcu baktisálom csókos üdvözléssel, hangos örömmel. Kinek tündér álmai ragyogó világában én, szegény Aniáné, selymes számolyon állok, fel-emeltve gyermeki rajongástól, leányos szerénységtől, mert azt teszem, a mit a többi, kedves, jó néni nem tesz; irással lopom a napot. Ez az illúzióm szövetbe bujtatott fehérség, illúziókkal telített Loreley-i székeség vonzott oda a tokaji izr. jótékony nőgyógyász kabaret előadásának nézőterére. No, meg asszonyi lelkemnek minden nemes eszmében való szíves osztozkodása. Szólt is a szívem erős tapsokban. Meg is érdemelték a lelkes szereplők, hogy teljes fizikai és lelki erőmmel csapkodjam egymásba tenyerem; úgy ügyes előadásukért, mint nemes hevületükért és művészi emelkedettségükért.

Édes, reális Walterom, kritikus mesterem! Ha láttad volna e leány és legénygyerekek szívbéli buzdulásukat, kedves, bájos igyekvésüket, emberi törekvésüket és naiv zavarukat! Meghatottan csókolgatt volna — nemcsak a leányok száját. Én lelkemből csókolgatt mind. Szívemből hintettem az elismerés virágait eléjük. És hála-hála szállott áldásimban feléjük a sok jóért, játékkal felszárított könyekért, melylyel könnyitenek, segítenek nyomorgó embertársaikon. Szép, szép ez emberekkel, emberekért élő melegség, ha csak egy estén is.

Micsoda önfeláldozó nehézséggel jár kezdete a gyerekek e nyilvános szereplésének. Hogy drukkolnak a nagy momentum előtt! Szegénykék.

Szívük hogy repes! Mennyi néni, bácsi veszi őket szemügyre. Műértő, művelt, világlátott emberek elé állani kicsi, szerény tudással. De a bátorság vinni, az eszme segíteni, az ifjuság lelkesége hevíteni fog. És neki széptül, remekké fejlődik a kényes izlésű igényeket is kielégíthető előadás. A műkedvelő lelki hangulata milyen? Pici, ingó zavar, de nyomban szerepébe való belemelegedés és előtűnk állanak megihletett művészek, emelkedett lelkű egyének, kik már kifelé semmit sem látnak, csak lelkük fenekéről merítik az erőt, a fényt, a csillogást, hogy oda szórják elétek; ki-ki a közönségnek, melylyel együtt egészítik ki gyönyörtívét a szépet.

Ide adják nekünk; mi szépet, gazdag kincseket rejt lelkük, hát ne lelkesítsük, ne háláljuk ujjongva harsogó tapssal?! Mi volnánk a széperzéknek, a nagyok érzése, fogalma nélkül? Mi volnánk a művészet nélkül? Ugy-e ne mondjam? Nem illik mindent a nevének megnevezni. És mi volna a női szív jótékonyaság nélkül? Mikor minden csak az ő tenyerünk osztására, cirógatására vár. Asszony legyen buzdítója minden nemes tetteknek. Férfi legyen a tett ura. Szép nemesen festettek abbeli remegésükben az éjféli büffét felállító háziasszonyok, hogy: jaj Istenem, de lassan gyűlnek! Hová leszünk jövdelem nélkül? Szegényeinkért igyekezzünk, azokért mulatnak, mulattatnak gyermekeink. És hogy játszó a dilettáns üres székek előtt? Bezzeg el sem hangzik cigány-muzsikának kedvesen fogadó köszöntése, már is megtelik zsufolásig a terem minden zuga. Férfiak fal mellé lapulnak, hogy a suhogó illatos szoknyákban kárt ne tegyenek. Vagy azért (kikapok érte), hogy a gyönyörtü, fényes frizurákhoz nagyon közel ne érjenek. Isten ucsce nem hittem volna, ily tenyérnyi városkának ennyi szépe legyen.

Értelemmel, intelligenciával szegződnek a várakozásteljes pillantások az emelvényre. Ott benn a fehér függöny (és nem „tarka” kulisszák) mögül is várakozva tekintenek fényes, izgatottan

tüzes szempárok. Istenem csak vár, vár mindig ez az emberiség! Mire vár?... A szépet, jót, kedveset lesi, várja-várja. —

A feszültség örömteljes mosolylyá válik, a műélvezet szülői örömmé olvad. Nem mindnyájunké e szereplők? Azok a zongorázó kis lányok, kik játékkukba beleviszik szívük vágyát, temperamentumát, ifjuságos szilajságukat, kacagó kedvességüket, nem az én leánykám?! Azok az ifjak ott, kik tanultságuk, tehetségük gyümölcsét kóstolába adják a közönségnek, beleömlesztve szavukba, hangjukba ambiciózus lelkeségük, becsvágyuk, férfi ábrándok forró vágyát, nem az én fiaim?! És az asszonyok, kik a művészi eljátszott daltól megmámorosodnak, a remekül elszavalt melodramától sirva fakadnak nem a testvéreim? És a férfiak, kik csöndes illedelemmel, érett komolysággal figyelnek (és rám sem néznek) nem az én hódolóim?

Na, ezért neheztelsz, tudom. Féltekenykedel kicsinység. De jár neked, a miért távollétemben minden ragyogó szempárban, mosolyban megfürdöttél, mint én a napsugárban, melyeken keresztül nézem a világot. Azért oly szép a világom!

De nemcsak az én világom ragyogóan fényes. Négy pici kislány kuporodott tejhabos ruhában, selymes, göndör fürtökkel a pódium küszöbére, áhitatosan lesve szerte. Az ő tetszésük hangos, színes mese volt. Ezerféle káprázó fényesség ragyogott szemükben. Az arccokkájuk izzó melegség. A lelkesekéjük repeső gyönyörtívéség. A mosolyuk kacagó napfény. A tapsok táncoló örülés. Ezek, ezek határozottan az én gyermekeim. És én magam egy, minden szépet, kedveset, elevenet játszó boldogságot magamba ölelő világ vagyok.

Ez apró, édes jószágok csodás szépek, szívárvány színű mesének látják maguk körül a világot. Pedig ők a szépek, édesek. A gyerekek! Az iskolás csemetétől kezdve a tobzódó ifjuig, a menyasszonynak való hajadonig. Övék a szépség, a hatalom, az erő, a világok legszebb világa! Ők a mi reményeink, örömeink, kincsünk, vigaszunk. Örökös álmunk. Mi meg csak egy szürke, küzdésre ide rendelt Isten teremtese vagyunk, tele utólréhetetlen, délibábos vágyakkal, hogy végig álmodjunk éltünk, míg az örök álmu, avagy örökéletük világba szolitana. Hol vékony, fényes nyomot mutat egykor nekünk a nőgyeletnek mostani készsége igyekvése, áldásdus működése. Szívemből kívánom: áldja Isten szívüket, tettüket sikerrel, jutalommal, lelkes örömmel, örök üde, ifju erővel. Viragozzék egyesületük versenyt szerencsájukkal!

Gondolatok.

Ha meg akarsz győződni arról, hogy a lelkületed disponálva van-e a magasabb foku szerelmi érzésre és mennyiben: olvasd el a Farkas Imre verseit. És ha azoknak a verseknek halk zokogása rezonanciát támaszt a szívedben: akkor disponálva vagy. De ha limonádé-izletnek találod azokat a verseket: akkor te nem a szíveden keresztül fogod átélni a nemi életet és akkor te sohasem fogod megismerni, hogy mi az a szerelem...

Az „egyke” sőt „nulla” rendszert gazdasági okokkal szokták mentegetni, mondván: nehéz a családfenntartás, nehez az a megélhetési viszonyok. És sajátságos: azzal a fáradsággal, áldozattal, fejtöréssel, költségekkel, — amelyekkel megakarják akadályozni a rendszer megbolygatását: egy egész családot tisztességesen el lehetne tartani.

Ime még egy megszívlelendő tanács. Ha felebarátaidat apró szívességekkel erősen le akarod kötelezni: akkor állandóan hordj magaddal egy skatulya — gyufát.

Lefkovits Vilmos.

